

((I))

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورایعالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی علوم اجتماعی گرایش مردم شناسی

گروه علوم انسانی

مصوب سیصد و بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

موρخ ۱۳۷۵/۷/۱۵

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی علوم اجتماعی گرایش مردم شناسی

کمیته تخصصی:

گرایش:

کدرسته:

گروه: علوم انسانی

رشته: علوم اجتماعی گرایش

مردم شناسی

دوره: کارشناسی

شورای عالی برنامه ریزی در سیصد و بیست و ششمین جلسه مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۵ براساس طرح دوره کارشناسی علوم اجتماعی گرایش مردم شناسی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تائید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره رادرسه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی علوم اجتماعی گرایش مردم شناسی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیرنظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می‌شوند.

ب: مؤسستای که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تأسیس می‌شوند و بنابر این تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می‌باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۵/۷/۱۵ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه کارشناسی علوم اجتماعی گرایش مردم شناسی درهمه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسخ می‌شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرانمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی علوم اجتماعی گرایش مردم شناسی در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رأی صادره سیصد و بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۵
درخصوص برنامه آموزشی کارشناسی علوم اجتماعی گرایش مردم شناسی

- ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی علوم اجتماعی گرایش مردم شناسی
که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهادشده بود با اکثریت آراء به تصویب رسید.
- ۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره سیصد و بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۵ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی علوم اجتماعی گرایش مردم شناسی صحیح است و بمورد اجراءگذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تائید است.

دکتر علی شریعتمداری

رئیس گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرابلاغ می شود

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دیر شورای عالی برنامه ریزی

بسم الله الرحمن الرحيم

مشخصات کلی دوره کارشناسی علوم اجتماعی گرایش مردم شناسی

الف - مقدمه و تعریف

در سلسله مراتب مباحث دانشگاهی به ویژه در علوم اجتماعی رشته های مردم شناسی و انسان شناسی از مباحث نسبتاً "جدید در یکصد سال اخیر است . انسان شناسی -

در یک دید کلی ، مطالعه خصوصیات انسانی است که ویژگیهای جسمانی نشانه های فرهنگی، فکری و تاریخی را در بر گرفته و به مطالعه چگونگی دنیا ای تغییرات و دلایل تحولات زیستی در گروهها و جمیعت های مختلف انسانی می پردازد و مراد از مردم شناسی Ethnology مطالعه ویژگیهای فرهنگی و اجتماعی گروه های انسانی در محدوده جغرافیائی معین و در دوره تاریخی مشخص است که عناصر ویژه ای نظیر، زبان، هنر موسیقی ، آداب و سنن ، ازدواج ، عادات و خلقيات ، خانواده ، خويشاوندي، مذهب، اقتصاد، حقوق ، پوشак ، فنون . . . را در بر می گيرد . فرهنگ culture نيز با گسترش دامنه مطالعات و تحقیقات فرهنگی و پیشرفت تكنولوژی ، دارای معنا و مفهومي وسیع و همه جانبه گردیده است ، به طوری که در تعریف آن آمده است:

"فرهنگ عبارت است از مجموعه ای شامل آداب و رسوم ، اعتقادات ، اخلاقیات مهارت ها و فنون ، هنر و . . . که انسان به عنوان عضوی از جامعه آن را فرامی گیرد و در قبال آن جامعه نیز تعهداتی دارد".

به اين ترتيب مطالعه و تحقیق فرهنگها قسمت عمده ای از قلمرو مردم شناسی را در بر می گيرد . از اين رو برحی از دانشمندان دانش مردم شناسی و انسان شناسی را "علم مطالعه فرهنگها (اعم از مادي و غير مادي) می دانند .

ب - ضرورت و اهمیت گرایش مردم شناسی

در مجموعه علوم اجتماعی جامعه امروز ايران امری است که بایستی در سطوح مختلف آموزشی و پژوهشی مورد توجه قرار گیردو با تکیه برنامونه های فراوان فرهنگی ، اجتماعی (بویژه فرهنگ غیر مادي) جامعه ايراني تبلور يابد . از اين رو با توجه به وسعت قلمرو تحقیقات

مردم‌شناسی و انسان‌شناسی درجهان امروز و نیاز فراوان به شناخت حوزه‌های فرهنگی و گروههای اجتماعی خاص تشکیل گرایش مردم‌شناسی در دوره کارشناسی علوم اجتماعی ضرورت دارد.

ج- نقش و توانائی

با توجه به نیاز مبرمی که جامعه امروز ایران در آموزش و پژوهش مسائل و موضوعات مردم‌شناسی و انسان‌شناسی و شناخت ارزش‌های فرهنگی و تحقیق در باره معیارهای سنتی و قومی و اعتقادی جامعه متحول ایران اسلامی دارد و با توجه به اینکه در حال حاضر دروس مردم‌شناسی در دو مقطع کارданی (درسازمان میراث‌های فرهنگی) و فوق لیسانس (درگروه انسان‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران) تدریس می‌شود؛ ضرورت ایجاد دوره لیسانس مردم‌شناسی بیش از هر زمان احساس می‌شود. از این‌رو گروه آموزشی انسان‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران بنا بر رسالت علمی، فرهنگی و توانائی خود لازم می‌داند آمادگی خوبی را باشکت ۱۲ نفر از اعضای تمام وقت و پیوسته خود، برای تجدید فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در زمینه لیسانس مردم‌شناسی اعلام داشته و دین خود را در جهت گسترش اهداف آموزش عالی در محدوده مردم‌شناسی ادا نماید.

ذ- اهداف

۱- با لابزدن سطح آگاهیهای علمی و بینش‌های فرهنگی دانشجویان دوزالگان برپهنه علوم اجتماعی بهویژه دانشجویان مردم‌شناسی، به منظور تقویت قدرت استنباط و تجزیه و تحلیل مسائل فرهنگی و اجتماعی آنان.

۲- تربیت پژوهشگر مردم‌شناسی به منظور تحقیق در جنبه‌های گوناگون فرهنگ و سنت جامعه ایران در ابعاد منطقه‌ای (شهری - روستایی - عشاپری).

۳- تربیت کارشناس متبحر در مسائل فرهنگی به منظور مشارکت در برنامه‌ریزیهای اجتماعی اقتصادی و فرهنگی کشور.

۴- تربیت دانشجویان علاقمند به دبیری به منظور تدریس دروس مردم‌شناسی و انسان‌شناسی در سطح دبیرستان و موسسات آموزش عالی

۵- پرکردن خلاه موجود بین دوره کاردانی و دوره فوق لیسانس مردم‌شناسی با ایجاد گرایش مردم‌شناسی و پیوستگی مقاطع سه گانه.

جدول تعداد کل واحدهای درس رشته علوم اجتماعی و انواع دروس (عمومی - پایه - الزامی اختیاری) همه گرایشها و دروس تخصصی مردم‌شناسی برمبنای ۱۳۵ واحد

جمع واحد	کارورزی یا کار تحقیقی	تخصصی	اصلی اختیاری مشترک	اصلی الزامی مشترک	اصلی الزامی پایه	عمومی پایه	گرایش
۱۳۵	۴	۲۱	۲۳	۱۹	۴۸	۲۰	مردم‌شناسی

ضرایب و مواد امتحانی کارشناسی علوم اجتماعی گرایش مردم‌شناسی

۱- ریاضیات	ضریب	۳
۲- ادبیات فارسی	"	۳
۳- تاریخ و جغرافیا	"	۱
۴- جامعه‌شناسی	"	۱
۵- منطق و فلسفه	"	۱
عروانشناسی	"	۱

فصل دوم

برنامه

الف : دروس عمومی : فرهنگ ، معارف و عقاید اسلامی

"آگاهی‌های عمومی"

برای تمام رشته‌های تحصیلی دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیرسته

ساعت			واحد	نام درس	ردیف
جمع	عملی	نظری			
۲۴	-	۲۴	۲	معارف اسلامی (۱)	۱
۲۴	-	۲۴	۲	معارف اسلامی (۲)	۲
۲۴	-	۲۴	۲	اخلاق و تربیت اسلامی	۳
۲۴	-	۲۴	۲	انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن	۴
۲۴	-	۲۴	۲	تاریخ اسلام	۵
۲۴	-	۲۴	۲	متنون اسلامی (آموزش زبان عربی)	۶
۵۱	-	۵۱	۳	* فارسی	۷
۵۱	-	۵۱	۳	* زبان خارجی	۸
۲۴	۲۴	-	۱	تربیت بدنی (۱)	۹
۲۴	۲۴	-	۱	تربیت بدنی (۲)	۱۰
			جمع		
۲۷۶	۶۸	۲۰۶	۲۰		

*: هریک از دروس زبان فارسی و زبان خارجی باید در هفته حداقل نرده‌جله تدریس شوند.

ب - دروس پایه : الزامی برای کلیه رشته های علوم اجتماعی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت جمع	ماعنی نظری معلوی زمان را کند و	بعنده از را
۰۱	مبانی جامعه شناسی - مفاهیم اساسی (۱)	۲	۳۴	۳۴	
۰۲	مبانی جامعه شناسی - مفاهیم اساسی (۲)	۲	۳۴	۳۴	
۰۳	مبانی جمعیت شناسی	۲	۳۴	۳۴	
۰۴	مبانی مردم شناسی	۲	۳۴	۳۴	
۰۵	مبانی روانشناسی - مفاهیم اساسی	۳	۵۱	۵۱	
۰۶	مبانی فلسفه (۱)	۲	۳۴	۳۴	
۰۷	تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام	۲	۳۴	۳۴	
۰۸	مبانی تاریخ اجتماعی ایران	۲	۳۴	۳۴	
۰۹	ریاضیات پایه	۳	۵۱	۵۱	
۱۰	آمار مقدماتی	۲	۳۴	۳۴	
۱۱	آمار در علوم اجتماعی	۲	۳۴	۳۴	
۱۲	زبان تخصصی - مطالعه متون علوم اجتماعی (۱)	۲	۳۴	۳۴	
۱۳	زبان تخصصی - مطالعه متون علوم اجتماعی (۲)	۲	۳۴	۳۴	
۱۴	اصول علم اقتصاد	۳	۵۱	۵۱	
۱۵	روانشناسی اجتماعی	۳	۵۱	۵۱	
۱۶	روش های مقدماتی تحلیل جمعیت	۲	۳۴	۳۴	
۱۷	اصول علم سیاست	۲	۳۴	۳۴	
					
۳۸					
۶۴۶					
۶۴۶					
-					
"					

ج: دروس اصلی الزامی و مشترک برای کلیه رشته های علوم اجتماعی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیشنهاد زمان
			ارائه درس	نظری اعطی	جمع	
۲۰	نظریه های جامعه شناسی (۱)	۲	۰۲	۳۴	۳۴	
۲۱*	روش تحقیق نظری	۳	۱۱	۵۱	۵۱	
۲۲	روش تحقیق عملی	۲	۲۱	۶۸	۶۸	
۲۳	جامعه شناسی انقلاب	۲		۳۴	۳۴	
۲۴	جامعه شناسی قشرها و نابرابری های اجتماعی	۲	۲۰	۳۴	۳۴	
۲۶	بررسی مسائل اجتماعی ایران	۳	در ترم آخر	۵۱	۵۱	
۲۷	نظریه های جامعه شناسی (۲)	۳		۵۱	۵۱	
۲۸	جامعه شناسی در ادبیات فارسی	۲		۳۴	۳۴	
						
جمع						
		۱۹	۳۰۶	۳۷۴	۶۸	

* - پیش نیاز روش تحقیق نظری برای کلیه شاخه ها کد ۱۱ (آمار در علوم اجتماعی) است و برای شاخه پژوهشگری علاوه بر آمار در علوم اجتماعی گذرانیدن نظریه های جامعه شناسی با کد ۲۰ نیز الزامی تذکر : توصیه می شود دروس ۲۳ و ۲۶ و ۲۸ حتی المقدور در سال آخر ارائه شود تا دانشجویان زمینه قویتری برای درک مسائل داشته باشند . در صورتی که گروه های آموزشی در شرایط کنونی آمادگی تدریس این ۳ درس را نداشته باشند (دروس ۲۳ و ۲۶ و ۲۸) میتوانند از اساتید و اجد شرایط تقاضا کنند کهر سالهای آینده به آمادگی این دروس بپردازند و دروس مذکور را در سالهای بعد تدریس نمایند . کمبود واحد های را که از این طریق ممکن است بوجود آید میتواند با ارائه دروس اصلی اختیاری جبران گردد .

* درگرایش مردم شناسی بجای نظریه های جامعه شناسی (۲) نظریه های مردم شناسی تدریس می شود .

د - جدول دروس اصلی انتخابی برای همه گرایش‌های علوم اجتماعی

ردیف	نام درس	کد درس	تعداد واحد	جمع	ساعت	ب. تبارها	ب. نظری معمولی، زمان را که در
۰۲	جامعه شناسی پزشکی	۴۹	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۴
۰۲	جامعه شناسی کار و مشاغل	۵۰	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۴
۰۲	جامعه شناسی سیاسی	۵۱	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۰۷	جامعه شناسی کشورهای اسلامی	۵۲	۲	۵۱	۵۱	۵۱	۵۱
-	بررسی آثار صاحبنظران جامعه شناسی	۵۳	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۱۶	جمعیت شناسی اقتصادی اجتماعی	۵۴	۳	۵۱	۵۱	۵۱	۵۱
۱۶	جمعیت شناسی ایران	۵۵	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۰۲	جامعه شناسی آموزش و پرورش	۵۶	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۱۴	اقتصاد ایران	۵۷	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۳۷	کلیات برنامه‌ریزی اجتماعی اقتصادی	۵۸	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۰۴۰ و ۰۲	جامعه شناسی ایلات و عشایر ایران	۵۹	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۲۶	نیازهای انسانی	۶۰	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۰۲	جامعه شناسی جهان سوم	۶۱	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۰۷	نهضت‌های اسلامی مدل‌ساله اخیر	۶۲	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
-	محیط شناسی انسانی	۶۳*	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
-	جغرافیای انسانی ایران	۶۴*	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
-	کلیات حقوق	۶۵	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۰۴	انسان شناسی زیستی	۶۶*	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
-	تامین و رفاه اجتماعی	۶۷	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
-	مبانی تعاون	۶۸*	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۰۲	تغییرات اجتماعی	۶۹	۳	۵۱	۵۱	۵۱	۵۱
-	مردم شناسی ایران	۷۰*	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۰۴	مردم شناسی فرهنگی	۷۰-	۲	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴

دروس ستاره دار برای گرایش مردم‌شناسی الزامی می‌باشد.

کد دورس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			بعنیارسا زمان راهه دو
			جمع	نظری	عملی	
۵۰-۱	مبانی مددکاری اجتماعی	۲	۳۶	۳۶	۰	
۵۰-۲	خدمات اجتماعی و تعاون در اسلام	۲	۳۶	۳۶	۰	
۵۰-۳	پویایی گروهی	۲	۳۶	۳۶	۰	
۵۰-۴	مددکاری جامعه‌ای (۲)	۲	۳۶	۱۷	۱۹	۱۰۹
۵۰-۵	سرپرستی و مشاوره خدمات اجتماعی	۲	۳۶	۱۷	۱۹	
۵۰-۶	کارورزی کار با فرد	۴	۲۰۴	۲۰۴	۰	
۰۶-۱	مبانی فلسفه	۲	۳۶	۳۶	۰	
۱۷	انسان از دیدگاه اسلام و سایر مکاتب	۲	۳۶	۳۶	۰	
۲۵	جامعه‌شناسی جنگ و نیروهای نظامی	۲	۳۶	۳۶	۰	

ه - ۷ جدول دروس تخصصی رشته علوم اجتماعی گرایش مردم‌شناسی

کد درس	نام درس	ساعت واحد	ساعت			پیش‌نیازها زبان ارائه درس
			جمع	نظری	عملی	
۱۲۸	فرهنگ و توسعه	" ۲	۳۴	۳۴	۰۴	
۱۲۹	مردم‌نگاری	" ۲	۵۱	۱۷	۳۴	۲۱
۱۳۰	موزه داری و تکنیک ضبط اسناد	" ۲	۵۱	۱۷	۳۴	۰۴
۱۳۱	مردم‌شناسی روستا	" ۲	۳۴	۳۴	۰۴	
۱۳۲	مردم‌شناسی شهری	" ۲	۳۴	۳۴	۰۴	
۱۳۳	ایل‌شناسی	" ۲	۳۴	۳۴	۰۴	
۱۳۴	نظم‌های خانواده و خویشاوندی	" ۲	۳۴	۳۴	۰۴	
۱۳۵	مردم‌شناسی اعتقادات دینی	" ۲	۳۴	۳۴	۰۴	
۱۳۶	مردم‌شناسی هنر	" ۲	۳۴	۳۴	۱۳۷	
۱۳۷	مردم‌شناسی پیش از تاریخ و جوامع ابتدائی	" ۲	۳۴	۳۴	۰۴	
۱۳۸	باستان‌شناسی از دیدگاه انسان‌شناسی	" ۲	۳۴	۳۴	۰۴	
۱۳۹	نمادو نشانه‌شناسی	" ۲	۳۴	۳۴	۰۴	
۱۴۰*	انسان‌شناسی و فرهنگ مردم قاره‌های (۰۰ آفریقا، آقیانوسیه، آسیا، آمریکا)	" ۲	۳۴	۳۴	۰۴	
۱۴۱	زبان‌شناسی از دیدگاه انسان‌شناسی	" ۲	۳۴	۳۴	۰۴	
۱۴۰**	زمینه‌ها و شیوه‌های همیاری در جوامع شهری و روستایی	۳	۵۱	۵۱	۴۷۳	۴۸
جمع						

* هدف از این درس ارائه مباحث انسان‌شناسی و فرهنگ مردم‌یکی از قاره‌های (آفریقا، آسیا، آقیانوسیه، آمریکا، دریک نیمسال تحمیلی می‌باشد.

** کد ۷۰ از دروس تخصصی گرایش‌تعاون برای گرایش مردم‌شناسی نیز تخصصی می‌باشد.

سرفصل دروس‌های الزام برای کلیه

"رشته‌های علوم اجتماعی"

مبانی جامعه شناسی - مفاهیم اساسی (۱)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشیاز:

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با کلیات و مبانی جامعه شناسی و ارتباط آن با سایر رشته های تزدیک به نحوی که در عین آشنائی دانشجویه نقد و تعمق در آن بپردازد و مسائلی را که در محیط فرهنگی ایران و اسلام قابل استفاده است مورد بهره برداری قرار دهد.

ساعت درسی: (۴۸ ساعت)

موضوع تعریف:

تعریف مختلف جامعه شناسی و نظریه های انتقادی به این تعاریف ، تفکر و تعمق در مورد یک تعریف درست از جامعه شناسی - روش های معقول در تحقیقات جامعه شناسی - شیوه های معقول تحقیقات اجتماعی در ایران و اسلام - شیوه های جدید تحقیقات اجتماعی در جامعه شناسی (روش کمی و کیفی) نقد این روشها - جایگاه جامعه شناسی در علوم انسانی - داشت اجتماعی دانیای امروز و شعب آن - کاربرد و ضرورت جامعه شناسی در ایران - تاریخچه پیدایش علوم اجتماعی در کشورهای اسلامی و مغرب زمین.

فرد و جامعه:

تعریف جامعه - مکتب اصالت فرد - مکتب اصالت جمع - نظریات پدیدار شناسی - روانشناسی اجتماعی و جامعه شناسی - اشکالات واردہ براین مقولات از دیدگاه اسلام - دیدگاه اسلام در مورد فرد و جامعه - نابرابریهای اجتماعی - علل نابرابریها - گروهها و قشرهای مختلف اجتماعی - ارزش های اسلامی و نابرابریهای اجتماعی - قدر و منزلت اجتماعی - سازمان های اجتماعی - نهادهای اجتماعی - ناهمجایی های اجتماعی - مختصری در زمینه ساخت جامعه ایران (شهر و روستا و شهریار) انواع جوامع (سرمایه داری ، سویا لیسم و جامعه توسعه توسعه نیافته).

مبانی جامعه شناسی - مفاهیم اساسی (۲)

تعداد واحد: ۴

۵۶

نوع واحد نظری

پیشیاز: مبانی جامعه شناسی - مفاهیم اساسی (۱)

هدف: هدف از این درس آشنایی بیشتر دانشجویان با مفاهیم اساسی جامعه شناسی و درک و تجزیه و تحلیل بهتر مسائل اجتماعی و ساحت علمی میباشد.

سر فصل دروس: (۴۳ ساعت)

روابط اجتماعی - گروه - هنجار - ارزش - اجتماعی شدن - نقش قشر بنده - تغییرات اجتماعی.

مبانی جماعت شناسی

تعداد واحد: ۲

۰۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز:

هدف: هدف این درس معرفی علم جماعت و بیان حدود و شکوه آن با توجه به اهمیت جماعت شناسی در زمینه‌های مختلف برنامه ریزی‌های اجتماعی و اقتصادی است.

سر فصل دروس: (۲۴ ساعت)

۱ - تعاریف و مفاهیم و روشها

۲ - موضوع و شعبات جماعت شناسی

۳ - مرور و آشنایی با سازمانها و منابع جمع آوری اطلاعات جماعتی.

۴ - کلیات در صورت ساخت و توزیع جماعت

۵ - حرکات جماعت شامل:

کلیاتی در مورد مرگ و میر، باروری، مهاجرت و شهرنشینی

۶ - افزایش جماعت و اشاره‌ای به چگونگی تحول و توزیع آن در جهان

۷ - ازدواج و خانواده

۸ - جماعت حد مناسب

۹ - سیاست‌های جماعتی

۱۰ - اهمیت جماعت شناسی در برنامه ریزی‌های اجتماعی و اقتصادی

مبانی مردم شناسی

تعداد واحد: ۲

۵۴

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز:

هدف: هدف کلی تدریس انسان شناسی.

سر فصل دروس (۳۶ ساعت)

۱- تاریخچه مردم شناسی :

الف- مردم شناسی قبل از علمی سدن (با اشاره به ترکیب و آثار ایرانی وغیر ایرانی درباره موضوعات مردم شناسی)

ب- مردم شناسی بعنوان دانشی در زمرة علوم انسانی واجتماعی

۲- هدف ، تعریف و فایده مردم شناسی

۳- قلمرو مردم شناسی

۴- مذهب انسان شناسی (انسان شناسی جسمانی و روحی) ، انسان شناسی فرهنگی ، انسان شناسی فرهنگی ، انسان شناسی سیاسی ، انسان شناسی اجتماعی مردم شناسی حقوقی و اقتصادی وغیره) .

توضیح: این درس بعنوان پیش درس کلیه دروس انسان شناسی است در تدریس سعی می‌شود-

امثله از جامعه ایران در قدیم و حال آورده شود.

مبانی روانشناسی مفاهیم اساسی

تعداد واحد: ۳

۰۵

نوع واحد: نظری

پیشیاز :

هدف : آشنایی دانشجویان با اصول و مفاهیم اساسی در روانشناسی و آگاهی از مباحث آن و همچنین آشنایی با ایده‌ها و دیدگاه‌های روانشناسی فلسفه اسلامی.

سrfصل دروس: (۵۱ ساعت)

- ۱ - تعریف روانشناسی
- ۲ - موضوع مورد مطالعه روانشناسی
- ۳ - سیر تحولی روانشناسی
- ۴ - رابطه روانشناسی با سایر علوم (باتاکید بر ارتباط روانشناسی با رشتہ دانشجویان)
- ۵ - عوامل موئثر بر رفتار
- ۶ - تفاوت‌های فردی
- ۷ - اساس عصبی رفتار
- ۸ - هوش
- ۹ - شخصیت
- ۱۰ - انگیزش
- ۱۱ - هیجان، عواطف
- ۱۲ - دقیقت و توجه
- ۱۳ - ادراک
- ۱۴ - یادگیری و حافظه
- ۱۵ - زبان و تفکر

۱۶ - یادگیری و فراموشی

۱۷ - تعارض و سازگاری

۱۸ - انسان از دیدگاه اسلام

۱۹ - مفهوم نفس در قرآن

۲۰ - مفهوم عقل در قرآن

۲۱ - مفاهیم روانشناسی در نظریات فلاسفه اسلامی (عوامل موثر بر رفتار- شخصیت - هم‌وشی
یادگیری - بهداشت روانی و ...)

مبانی فلسفه (۱)

تعداد واحد: ۴

۵۶

نوع واحد: نظری

پیشنباز: ندارد

هدف:

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

- ۱ - فلسفه چیست؟ شاخه‌های فلسفه
- ۲ - فلسفه اخلاق: منشاء اخلاق - طبقه بندی نظریات اخلاقی - نظریه افلاطون وانتقاد آن - نظریه ارسطو وانتقاد آن - اخلاق مسیحی - مذدب اصالت نفع وانتقاد آن - فلسفه اخلاقی کانت وانتقاد آن - علم اخلاق جدید وطبقه‌بندی نظریه‌های جدید - تحلیل مذاهب اصالت فاعل واصالت عین - اخلاق اسلامی.
- ۳ - فلسفه سیاست: تعریف فلسفه سیاسی - نظریه افلاطون وانتقاد آن - نظریه تامس هابزو وانتقاد آن - نظریه جان لاک وانتقاد آن - نظریه جان استوارت میل وانتقاد آن - نظریه کارل مارکس وانتقاد آن .

تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشیاز:

هدف: آشنایی دانشجویان با مبانی و سیر علوم اجتماعی در اسلام.

سrfصل دروس: (۳۴ ساعت)

مقدمه:

۱ - مفاهیم رفیع علم در اسلام

۲ - نہضت و جنبش علمی مسلمین

بخش اول - عصر پیش از ابن خلدون

الف. فلسفه اجتماعی

- ترجمه آثار یونان

- کندی، فارابی، ابن سینا

- غزالی

- ابن رشد

ب - تاریخ اجتماعی و مبانی حکومت داری در اسلام

- نظریات ابن مکویه

- بررسی کتب تاریخی (یعقوبی - طبری - مسعودی)

ج - روش‌های مردم‌شناسی:

- سفرنامه‌ها

- ابوریحان بیرونی (تحقيق مالهند)

- بررسی کتب ملل و

بخش دوم - بنیانگزاری و جامعه شناسی و فلسفه تاریخ توسط ابن خلدون

- تجزیه و تحلیل نظریات ابن خلدون

- تاثیر ابن خلدون در بنیانگزاری جامعه شناسی

بخش سوم - تفکرات اجتماعی در عصر جدید

۱ - بررسی افکار نظرات اجتماعی و اصلاحی سید جمال الدین اسدآبادی، شیخ محمد عبده .

۲ - کواکبی

۳ - سید قطب

۴ - آیت الله صدر

۵ - مرحوم علامه طباطبائی

۶ - مرحوم استاد مطهری

۷ - مرحوم دکتر علی شریعتی

بخش چهارم نتیجه گیری کلی

مبانی تاریخ اجتماعی ایران

تعداد واحد: ۲

۵۸

نوع واحد: نظری

پیشیاز:

هدف: تحلیل و بررسی علمی و عملی مبانی تحولات تاریخی ایران.

سrfصل دروس: (۳۴ ساعت)

- ذکر مختصری از مفاهیم تاریخی اجتماع

- بررسی عوامل موثر گذار در شکل پذیری تاریخی ملت ایران

نفوذ عوامل طبیعی

نفوذ عوامل خارجی

موقع استراتژیک

عوامل انسانی

- ایران در ادوار تاریخ

شرح مختصری از تاریخ سیاسی ایران

شکل پذیری تاریخی ملت ایران

مبانی اساس زندگی معنوی

مبانی اصلی زندگی مادری

ریاضیات پایه

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : ندارد

۵۹

هدف : آشنایی با مفاهیم اولیه ریاضی اصول ، روابط و قضایای اساس ریاضیات به منظور ایجاد توان علمی دانشجویان در تحلیل مسائل اجتماعی و توانایی در درک مفاهیم آماری و مدل‌های ریاضی .

سرفصل دروس (۵۱ ساعت)

- مجموعه ها : مفاهیم اولیه ، اصول و عملیات اصلی روی مجموعه ها ، مجموعه های عددی .

- دستگاههای مختصات : دکارتی و قطبی

- روابط و توابع : رابطه ، انواع رابطه‌ها ، توابع ، ترکیب توابع ، انواع توابع ، خط ، تابع معکوس توابع اصلی (توابع نمایی و لگاریتمی و مثلثاتی) ، نمودار تابع .

* - مباحث حاشیه‌ای : قدر مطلق ، جزء صحیح ، آنالیز ترکیبی (تبدیل ، ترتیب و ترکیب) بسط دو جمله‌ای نیوتون ، فرمول رشد و دنباله‌ها و انواع خاص آنها .

- حد و پیوستگی : تعریف و حواص حد ، توابع ، حد در بینهایت ، بی نهایت کوچکها ، تقویم قوس (حد _____) عدد ، پیوستگی .

مشتق و دیفرانسیل : تعریف مشتق و دیفرانسیل ، تعبیر هندسی ، جبر مشتق ، مثلثات متوالی فرمولهای مشتق‌گیری ، روش محاسبه دیفرانسیل .

* منظور از مطالب حاشیه‌ای مباحثی از ریاضی است که دانشمندان آنها در فهم مطالب دیگر مورد نیاز است .

- کاربرد مشتق و دیفرانسیل : روند صعودی و نزولی تابع ، ماکزیمم و مینیمم توابع
و خط مماس و قائم بسط توابع (فرمول تیلروماک لسورن)
صورتهای مبهم و رفع ابهام.
- تابع اولیه و انتگرال: عمل عکس مشتق گیری ، انتگرال های ساده از توابع اصلی
محاسبه سطح و حجم.

آمار مقدماتی

تعداد واحد: ۲

۱۰

نوع واحد: نظری

پیشیاز: ریاضیات پایه ۰۹

هدف: آشنایی با مفاهیم اولیه علم آمار و اهمیت و کاربرد آن در علوم اجتماعی

سrfصل دروس: (۳۴ ساعت)

تعاریف، اصول و مفاهیم اولیه آمار - اهمیت و کاربرد آمار در علوم اجتماعی، جمع آوری، ثبت و ضبط داده‌ها - تنظیم و سازماندهی داده‌ها - جدولهای آماری (ساده وردی بندی شده) نمودارهای آماری (نمودار ستونی، دایره‌ای و دیستوگرام) - تابع فراوانی و تابع توزیع - نمودار فراوانی و نمودار توزیع - نمونه گیری و سرشماری - جدول اعداد تصادفی - پارامترهای آماری (میانگین، مد، میانه چندک‌ها - واریانس و انحراف معیار) ضریب همبستگی (اندازه‌ای ورتبه‌ای پیرسون و اسپرمن)

آمار در علوم اجتماعی

تعداد واحد: ۲

۱۱

نوع واحد: نظری

پیشنباز: آمار مقدماتی

هدف: آشنایی با اصول استنتاج آماری، ایجاد توانائی در تحلیل و تفسیر داده ها در تحقیقات اجتماعی و کسب مهارت در قضا و تهای علمی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- احتمالات (تعاریف اولیه ، فرب و جمع احتمالات ، احتمالات مشروط قانون پیس)
- متغیر تصادفی ، تابع توزیع ، تابع احتمال
- قانون اعداد بزرگ و قضیه حد مرکزی
- امید ریاضی ، پارامترهای آماری
- توزیع های معیار (توزیع یک نواخت ، دو جمله ای ، بیان ، نمائی و گی دو)
- برآورد و اصول تخمین (برآورد نقطه ای و فاصله اطمینان ا
- برآورد میانگین ، برآورد نسبت ، برآورد دواریانس و ضریب همبستگی
- آزمون فرض (مقایسه میانگین ها - مقایسه نسبت ها و مقایسه واریانس ها)
- برآرژش تجربه و تست استقلال (کاربرد توزیع کی دو)

زبان تخصصی (۱) (مطالعه متون علوم اجتماعی (۱))

تعداد واحد : ۲

۱۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز :

هدف : آشنایی با متون جامعه‌شناسی به یکی از زبانهای مهم خارجی

سrfصل درس : (۳۴ ساعت)

درازین درس می‌بایست حداقل یک یا چند بحث اساسی از یکی از کتب مشهور مبانی
جامعه‌شناسی به زبان خارجی به دانشجویان تدریس شود.

زبان تخصصی (۲) (مطالعه متون اجتماعی (۲))

تعداد واحد: ۲

۱۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: زبان تخصصی (۱)

هدف: آشنایی با متون جامعه شناسی به یکی از زبانهای مهم خارجی

سرفصل درس: (۳۴ ساعت)

- ادامه مباحث اساسی جامعه شناسی که در قسمت اول این درس مطرح شده است می‌باشد
- بصورت تخصصی در مباحث عمده دیگر که در رابطه با مباحث قبلی می‌باشند
- آموخته شود و پس دانشجویان بدان و اداشته اوند تا بصورت کارعملی یک قسمت از یک کتاب مهم جامعه شناسی را بزبان خارجی ترجمه کند و در این زمینه نیز از آنها امتحان شود.

امول علم اقتصاد

تعداد واحد: ۳

۱۴

نوع واحد: نظری

پیشنایاز:

هدف: آشنائی دانشجو با مبانی علم اقتصاد جهت تحلیل مسائل روزمره اقتصادی و نتیجه اجتماعی تصمیمات اقتصادی.

سrfصل دروس: (۵۱ ساعت)

تعريف علم اقتصاد - نظریه های مهم اقتصادی، قوانین اقتصادی - تحلیل های نظری - تحقیقات عملی - تحلیل های ماکرو (کل بینی اقتصادی) تحلیل های میکرو اقتصادی:

۱ - عوامل تولید (منابع کار - سرمایه)

۲ - تئوری ارزش و مکانیسم قیمتها

فصل اول: کلیات در باب ارزش

فصل دوم: تئوری قیمت در شرایط رقابت مطلق شامل بخش های (تقاضا - عرضه - هزینه - تولید - تعیین قیمت در شرایط رقابت مطلق - تعیین قیمت در شرایط انحصار . ورقابت انحصاری)

۳ - پول و سیاستهای پولی و اعتباری

فصل اول: کلیات در پیدایش پول (مبادله کالاه کالا - پول نلزی - سیستم پول فلزی پول کاغذی و تجربیات پولی جان لاو - پول بانکی - وظایف پول)

فصل دوم: نظریه های پولی - (نظریه مقداری پولی - بررسی نظریه مقداری پول در ایران)

فصل سوم: تورم (تعریف تورم - علل تورم - چاره تورم)

فصل چهارم: بانک مرکزی و سیاستهای پولی و اعتباری.

روانشناسی اجتماعی

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشیاز : مبانی روانشناسی - مفاهیم اساسی

هدف : هدف از این درس آشنایی دانشجویان به یکی از رشته‌های خاص علوم اجتماعی است که رابطه نزدیکی با جامعه شناسی و نیز با روانشناسی دارد ولی عملاً "قلمر و خاصی از مسائل جامعه شناسی را که همان مسائل روانی اجتماعی و خصوصیات گروه‌های کوچک است در بر می‌گیرد . امروز وسعت و دامنه وسیعی را فرا گرفته این دروس مکمل دروس جامعه شناسی نظری و کاربردی و از لوازم آنها است .

سرفصل دروس : (۱۵ ساعت)

بخش اول : مقدمه و کلیات

۱- مقدمه و تاریخچه

۲- تعریف روانشناسی اجتماعی *

۳- هدف و قلمرو روانشناسی اجتماعی

۴- روابط روانشناسی اجتماعی با جامعه شناسی - مردم شناسی و روانشناسی .

۵- روش‌های تحقیق روانشناسی اجتماعی

بخش دوم : فرد و جامعه

۱- مسائل روانشناسی فردی

۲- مسائل روانشناسی جمعی

۳- مسائل روانشناسی اجتماعی

بررسی دیدگاه‌های مختلف در مورد اصالت فرد و جامعه و نقد آنها .

بخش سوم : فرهنگ و شخصیت

- ۱- اجتماعی شدن کودک
- ۲- فرهنگ پذیری در جوامع ابتدائی و جدید
- ۳- مکانیزم های روابط فرهنگ و شخصیت
- ۴- شخصیت اساسی و خصوصیات ملی
- ۵- مقام و نقش
- ۶- برخورد دیدگاه های مردم شناسی - روانکاوی - جامعه شناسی و روانشناسی اجتماعی در زمینه فرهنگ و شخصیت .

بخش چهارم : تغییرات جامعه شناسی پدیده های روانی

- ۱- فونکسیون های فکر
- ۲- تخیل ، حافظه ، هوش
- ۳- سایر استعدادهای روانی و تغییرات آن بر حسب جوامع
- ۴- تاثیر متقابل وراثت و محیط
- ۵- مسائل خودآگاه و ناخودآگاه
- ۶- شیوه تبدیل رفتارهای فردی به نهادهای اجتماعی

(در مسائل بیان ، زبان ، مناسبات میان اشخاص)

بخش پنجم : روانشناسی اجتماعی گروه های کوچک

- ۱- گروه های طبیعی و گره های خصوصی
- ۲- مسئله رهبری در گروه
- ۳- گروه سنجی و موضوع آن
- ۴- پدیده های گروهی تحقیقات مربوط به آن .

بخش ششم: فرد در جمع

۱- انبوه خلق و تاثیر آن بر روحیات و رفتار فردی

۲- تقلید و تلقین پذیری

۳- تاثیر انکار عمومی

۴- تبلیغات و آثار آن

بخش هفتم: وجهه نظرها و عقاید - احکام قابلی و پیش داوریها

۱- نابهنجاریهای روانی و نابهنجاریهای اجتماعی

۲- علل و عوامل اجتماعی نابهنجاریهای روانی

۳- عوامل اجتماعی و روانی جرم

۴- جرائم در محیط‌های مختلف اجتماعی

۵- منشاء، قومی و نژاد

۶- انواع نابهنجاریهای در رابطه آن با محیط اجتماعی

بخش هشتم: زمینه‌های جدید تحقیق در روانشناسی اجتماعی

۱- عزت نفس

۲- اجتماعی شدن بزرگسالان

۳- مسئله سازگاری و تطبیق

۴- سایر

روش‌های مقدماتی تحلیل جمعیت

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : ۳ . مبانی جمعیت شناسی

هدف : هدف از این درس آشنائی دانشجویان با اصول و موضوعات اساسی و نه چندان پیچیده مربوط به تکنیک تحلیل متغیرهای جمعیتی میباشد تا بوسیله آن دانشجویان بتوانند شاخصهای خاص جمعیتی را تعیین نمایند . همچنین به منابع آمارهای جمعیتی و راههای که بوسیله آنها میتوان آمارهای جمعیتی را بدست آورد در ابتدای درس اشاره خواهد شد و دانشجویان به حل مسائل نیز خواهند پرداخت .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- کلیاتی در مورد سرشماری

۲- کلیاتی در مورد ثبت وقایع اخیر

۳- کلیاتی در مورد آمارگیری نمونه‌ای

۴- توزیع و ترکیب جمعیت (ترکیب سنی ، ترکیب جنسی ، توزیع جغرافیائی ،
سایر توزیعها)

۵- مقایسه دو یا چند توزیع جمعیتی مشابه

۶- نمایش هندسی وقایع جمعیتی

۷- میزان - نسبت - احتمال

۸- روش‌های مقدماتی تحلیل مرگ

۹- روش‌های مقدماتی تحلیل زاد و ولد و باروری

۱۰- میزانهای مهاجرت

۱۱- رشد جمعیت

۱۲- ازدواج و طلاق

۱۳- اشاره‌ای به پیش‌بینی جمعیت

۱۴- اشاره بر مدل‌های جمعیت .

اصول علم سیاست

عنوان درس :

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز : ندارد

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با ماهیت اصول و قلمرو سیاست . عملکردها و ساختهای کوناکون و نیز پویا شی این رشته در رابطه با پیشرفت‌های اقتصادی و اجتماعی
سرفصل درس : (۳۴ ساعت)

تعاریف عمده علم سیاست از دیدگاه مکاتب مختلف ، ماهیت علم سیاست - رابطه دین با سیاست در مکاتب مختلف . رابطه علم سیاست با سایر علوم . پهنه و قلمرو علم سیاست ، پیدایش دولت (مفاهیم دولت . کشور ، حکومت . عناصر متخلله دولت ، اشکال حکومت ، پیوستگی و تفکیک قویا) احزاب سیاسی . گروههای فشار ، قدرت قانونی . زور و مشروعیت ، رفتار سیاسی ، نهادهای بین‌المللی .

تعداد واحد : ۲

نوع واحد: نظری

پیشیاز : مبانی جامعه شناسی - مفاهیم اساسی (۲)

هدف : آشنا ساختن دانشجویان رشته‌های علوم اجتماعی با کلیات تفکر اجتماعی و صاحب‌نظران مهم و آثار معروف آنها در حدی که درگ تئوریها و نظریه‌ها را آسان سازد و بد نحوی به تتبیع و تحقیق جامعه شناسی کمک کنند.

سrfصل دروس : (۳۶ ساعت)

۱- تاریخ تفکر اجتماعی در جهان

الف : عصر قدیم

ب : تفکرات اجتماعی در کشورهای بزرگ قدیم (چین - هند - یونان - ایران)

ج : عصر اسلام - متفکران اجتماعی بزرگ مسلمان (چند نمونه از صاحب‌نظران .

آثار و افکار آنان شامل : ابوحنیفه فارابی - ابوریحان بیرونی - ابن مکویه - ابن

خلدون مسعودی)

۲- تفکر اجتماعی و سیاسی از رنسانس به بعد در اروپا

الف : قرون وسطای اروپا

(اعصر میتوسطه اسلامی - امام حبیب نظران سیاسی و نقد افکار آنها)

۳- فلسفه اجتماعی

الف : اتوییک

ب : رآلیست

۴- فلسفه تاریخ و تحول آن

الف : نقد فلسفه تاریخ از دیدگاه جامعه شناسی

۵- پیشگامان جامعه شناسی جدید

الف : ابن خلدون

ب: مونتگو

دباله نظریه جامعه شناسی (۱)

ج : روسو

د : توکویل

ع - بنیانگذاران جامعه شناسی جدید

الف : اکست کنت

ب : اینس

ج : دورکیم

ه : ماس ویر

و : توسعه جامعه شناسی در فرانسه

ز : جامعه شناسی در آلمان

ح : جامعه شناسی در آمریکا

۷ - از تاریخچه تا نظریه‌های عمومی

۸ - برداشتها و نکات عمده‌ای که از دانشجوی جامعه شناسی باید از تاریخ تفکر در رابطه با توسعه این رشته در ایران داشته باشد .

روش تحقیق نظری - عملی

تعداد واحد : ۵

نوع واحد : نظری ۳ واحد - عملی ۲ واحد

پیش‌نیاز : آمار در علوم اجتماعی

هدف : تقویت تقوای علمی (مدققت او ایجاد دقت ونظم در دانشجو از نظر آموزشی این درس دانشجو را با مفاهیم و روشهای ضروری تحقیق آشنا می‌سازد بطوریکه دانشجو پس از کذراً دن درس قادر باشد اقدام به طرح تحقیقاتی در حوزه‌های مورد نظر بنماید .

سrfصل دروس : (۳ واحد ۱۵ ساعت)

علم - جامعه شناسی - روش

تاریخچه روش‌های علوم اجتماعی :

تجربه کرایی دیالکتیکی استقادی / مکتب فرانکفورت / نقلکرائی استقادی (پوپر / قانون استنباطی / ماکس ویر) .

تشویی سازی در علوم اجتماعی (انواع تعاریف - تعریف عملی متغیرها ، ساختن معرفه‌ای مناسب برای متغیرها)

سنجه (سطوح سنجه و طیف بندی)

- روش پرس و جو (انواع ، روش طرح سؤال ، طرز تنظیم و ساخت پرسشname
نمونه کری / تعیین حجم نمونه ، انواع شیوه‌های نمونه کری)

- استخراج (آمادگی یافته‌ها برای استخراج سا کامپیوتر - جداول یک بعدی جداول دو بعدی آزمون جداول دو بعدی) .

- تهییه گزارش :

در بخش عملی می‌بایست یک مسئله از سوی دانشجویان بصورت جمعی یا فردی و راهنمایی استاد بصورت عملی بررسی و مراحل ذکر شده در عمل تمرین شود .

جامعه شناسی انقلاب

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنباز :

هدف : شناخت انقلابات جهان در مقایسه با انقلاب ایران و محسوس ساختن امثالهای آن ، درک مسائل و مشکلات در راه حلها .

سرفصل دروس : (۳۶ ساعت)

۱- بررسی تحلیل از مفاهیم انقلاب از دیدگاه اسلام ، مارکسیسم و لیبرالیسم

۲- تفاوت‌های انقلاب بارفورم ، شورش ، طغیان ، قیام و کودتا و غیره

۳- سیر تاریخی و اجتماعی انقلابهای جهان

۴- انکیزه و عوامل پیدایش انقلاب

۵- بررسی انقلابهای کشورهای کوناکون

۶- مشکلات بعداز انقلاب

۷- عکس العمل کشورهای استعمار گر علیه انقلابهای جهان سوم ا مشخصا "برعلیه انقلاب ایران)

۸- جستجوی راه حل‌های اسلامی در برابر مسائل انقلاب در ایران

۹- نتیجه کلی .

جامعه‌شناسی قشرها و نابرابریهای اجتماعی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : ۲۵ نظریه‌های جامعه‌شناسی (۱)

هدف : شناخت قشریندی و نابرابریهای اجتماعی و علل پیدايش آن .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- تعریف مقدماتی مفاهیم و اهمیت مسئله

۲- پیدايش قشرها و

۳- ساخت طبقاتی در جوامع قدیم

۴- پیدايش طبقات جدید

۵- نظریه‌های مربوط به قشرها و نابرابریها

۶- ساخت های طبقاتی در جوامع امروزی

- ساخت طبقاتی در کشورهای سرمایه‌داری

- ساخت طبقاتی در کشورهای سویالیستی

- ساخت طبقاتی در جهان سوم

۷- ساخت طبقاتی ایران :

قبل از انقلاب

بعد از انقلاب

نابرابریهای اجتماعی و ناآرامی‌های سیاسی

نابرابریهای اجتماعی و وابستگی .

بررسی مسائل اجتماعی ایران

۲۶

تعداد واحد : ۳

نوع واحد: نظری

پیشیاز : این درس باید آخر وقتی که دانشجویان با مباحث گوناگون آشنا شده‌اند ارائه شود.

هدف: بررسی و تحلیل مسائل گوناگون اجتماعی و ارائه راه حل‌ها

سر فصل دروس : (۱ ساعت)

تحلیلیں اهداف اجتماعی

تحلیل ساختار اجتماعی و مسائل آن

- پیچیدگی روابط اجتماعی و علل آن

- نابهنجاری (عدم پیروی از قانون و علل آن)

- تفاضل بین تکنولوژی وارداتی و نظام اجتماعی سنتی

- ارزش‌های سنتی و ارزش‌های وارداتی و تفاضل بین آنها

- نابرابریهای اجتماعی و علل آن

- فساد اداری و علل آن

- سوء استفاده از موقعیت‌های اجتماعی و علل آن

- ارائه راه حل‌ها

نظریه‌های جامعه‌شناسی (۲)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشیاز : ۲۵ نظریه جامعه‌شناسی (۱)

هدف : شناسائی و بررسی و نقد مکاتب و نظریه‌هادر جامعه‌شناسی .

سrfصل درونی : (۱۵ ساعت)

تعریف نظریه : انواع نظریه و اهداف آن

انواع نظریه‌ها :

الف : نظریه جامعه‌شناسی با کاربرد طولانی

ب : نظریه‌های جامعه‌شناسی با کاربرد متوسط

ج : نظریه جامعه‌شناسی خرد

تفاوت نظریه‌های علوم اجتماعی با سایر علوم - بررسی مکاتب زیر و نقد آن از دیدگاه اسلام :

پوزیتیویسم - مکتب اصالت ساخت - مکتب اصالت کارکرد - مکتب جغرافیائی - نظریه مبادله -

ماده کراثی تاریخی - مکتب فرانکفورت .

طرح برخی نظریات اجتماعی اسلام : نظریه ابن خلدون در تاریخ و تمدن - نقد کلی بر نظریه‌های

مخالف جامعه‌شناسی .

جامعه شناسی در ادبیات فارسی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری (۲ واحد)

پیش‌نیاز :

هدف : ادبیات فارسی بدون اغراق از قوی ترین و تکامل یافته ترین ادبیات جهان است . مدت‌ها پیش از آنکه دانشمندان غربی به مباحث اجتماعی بپردازند . دانشمندان ایرانی بسیار عمیق‌تر و با بیانی شیوا ، مسائل و مفاهیم کوشاکون اجتماعی را در ادوار مختلف به نظم و نثر در آورده‌اند . لذا بجایت که دانشجویان ایرانی به تفحص در این زمینه بسیار غنی اصول و سنتی خود بپردازند و هویت خود را باز بگردند .

سرفصل دروس : (۳۶) ساعت

برگزیده‌ای از مباحث اجتماعی در شاهنامه فردوسی - کلستان و بوستان سعدی - چهار مقاله نظامی - اخلاق ناصری خواجه نصیر - کیمیای سعادت غزالی - مثنوی مولوی - دیوان اشعار ناصرخرو - خصه نظامی گنجوی - سیف فرغانی - دیوان اشعار حافظ - عبید زاکانی - جامی - صائب تبریزی - ملکالشعرای بهار - پروین اعتمادی .

جامعه شناسی پزشکی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری ۲ واحد + عملی ۱ واحد

پیشیاز: ۲، مبانی جامعه شناسی (۲)

هدف: ۱- آگاه کردن دانشجویان از شیوه های علمی برخورد با پدیده های اجتماعی - پزشکی

۲- ایجاد زمینه فکری لازم در جهت شناخت و تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی -

پزشکی در جامعه ایرانی .

۳- دادن شناخت کلی نسبت به مجموعه شرایطی که افراد در آن بیمار شده و پس در

رابطه با جامعه و نهادهای آن قرار گرفته و درمان میشوند و فعالیت های خود را از سر

میکیرند .

۴- ارتباط دادن ساخت و سازمان جامعه با مسائل بهداشتی و درمانی .

سرفصل دروس: ۲ واحد نظری (۲۴ ساعت) یک واحد عملی (۲۴ ساعت) .

۱- کلیاتی در زمینه جامعه شناسی و رابطه جامعه شناسی پزشکی با آن .

۲- تندرستی و بیماری (نکری به مفاهیم بهداشت ، بیماری و درمان)

۳- محیط زیست و بیماری (بیماری در رابطه با کوچ نشینی ، روستا نشینی و شهرنشینی)

۴- فرهنگ ، نهادهای اجتماعی و بیماری (علت شناسی و فرهنگ تکیه خاص بر رابطه ،

بهداشت و درمان با نهادهای اجتماعی)

۵- بیماری در رابطه با طبقات و قشرهای اجتماعی .

۶- ابعاد بهداشتی - فرهنگی پدیده های جمعیتی (بیماری بر حسب سن و جنس ، تولد ،

مرگ و میر ، کنترل موالید) .

۷- رابطه فرهنگ انحرافات اجتماعی و بهداشت .

۸- کاربرد جامعه شناسی در روانپزشکی و درمان بیماری‌های روانی و روان تنی .

۹- شناخت پزشکی به عنوان یک نهاد اجتماعی (تطور اجتماعی و تطور حرفه، پزشکی ،

پزشکی سنتی . پزشکی به عنوان یک حرفه) .

۱۰- رفتارشناسی و رابطه بیمار و پزشک (رفتار شناسی بیماری و نقشهای اجتماعی ،

رابطه پزشک و بیمار) .

۱۱- پزشکی و نهادهای درمانی .

۱۲- اقتصاد و سیاستهای بهداشتی و درمانی .

۱۳- توسعه اجتماعی و اقتصادی و بهداشت و درمان .

شیوه تدریس :

۱- در هر زمینه ابتدا مفاهیم بنیادی از نظر جامعه شناسی تشریح می‌شود و سپس مباحث

تخصصی هر بحث مطرح می‌شود .

۲- حیطه اصلی بحث جامعه‌ایرانی است ، همراه با نگرشی تطبیقی و توجه به جامعه‌های

در حال رشد و صنعتی .

۳- پس از جلسات مقدماتی (۲ یا ۴ جلسه) دانشجویان موظف خواهند بود با راهنمایی استاد

یک گزارش تحقیقی در یک موضوع خیلی محدود بطور عمیق تهیه نمایند .

۴- تدریس همراه با نمایش اسلاید و فیلم خواهد بود .

۵- برگایه تفخیمی جلسات در طی مدت آموزش و موضوع بحث در هر جلسه با قيد تاریخ

در ابتدای شروع کلاس به دانشجویان ارائه شود .

جامعه شناسی کار و مشاغل

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری و عملی

پیش‌نیاز : مبانی جامعه شناسی (۲)

هدف : کاریک زمینه وسیع برای تحقیقات اجتماعی و اقتصادی است و در عین حال با مسئله انسان بطور کلی سرو کار دارد هدف این درس آشنا ساختن دانشجویان بازبینه‌هایی است که فعالیت و اشتغال انسان را در جامعه بطور کلی در بر می‌کیرد .

سرفصل دروس : دو واحد نظری (۴۴ ساعت) یک واحد عملی (۴۴ ساعت)

مقدمه‌ای درباره فعالیت‌های انسان و اهمیت آن در عصر جدید - تاریخچه مختصری از چونکی بوجود آمدن جامعه شناسی کار و شغل .

۱- موضوع و روش :

- جامعه شناسی کار - تعاریف مختلف کار (خلق . منفعت - ایجاد تغییر در طبیعت - ایجاد کار در ماهیت انسان) - ارزش و اهمیت کار در جوامع مختلف - مسئله بی توجهی به کارهای بسیار - کار و عمل - استثمار و از خود بیکانگی به مناسبت موقعیت‌های کار - کار و فراغت ارزش و اهمیت کار در اسلام - اهداف کار در اسلام .

۲- نظرگاه‌های مختلف در مورد کار :

- جنبه‌های فنی - جنبه‌های فیزیولوژی - جنبه‌های روانشناسی - جنبه‌های اجتماعی - جنبه‌های اقتصادی .

۳- رابطه کار و نیازها :

- نیازهای اساسی - نیازهای فرعی - تاثیر نیازهای تصنیعی در پیشرفت کار - مسئله سیاهکاری و دو کاری - تاثیرات اتوماسیون .

۴- کار و غیر کار :

- نقش کروه کار در پرورش شخصیت - کار و تنقید - تغییر به مناسبت کار - کار و دموکراسی .

د- جامعه شناسی کار :

- علم به روابط محیط کار - جامعه شناسی کار - جامعه شناسی سازمانی - جامعه شناسی اداری .

۵- روش‌های کار و تحقیق در جامعه شناسی کار و شغل :

و رابطه آن با سایر زیر شاخه‌های علوم اجتماعی و انسانی (روانشناسی اجتماعی - روانشناسی صنعتی - جامعه شناسی صنعتی) .

۶- جمعیت فعال و تئوری اشتغال :

- جمعیت فعال - شاغل و غیر شاغل - فعال و غیرفعال - مولد و غیر مولد - تئوری اشتغال -

ساختمان شغلی و طرز توزیع شاغلین - بیکاری و کم کاری .

۷- راهنمائی پرورش شغلی :

- آموزش فنی و حرفه‌ای - نیاز به تخصص در کار و شغل .

۸- مسائل جامعه شناسی کار در ایران :

(جامعه اسلامی ایران و مسئله کار و اشتغال - بررسی قانون اساسی) .

جامعه شناسی سیاسی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز : ۵۶ مبانی جامعه شناسی (۲)

هدف : آشنایی دانشجویان با مفاهیم دولت و حکومت ، ویژگیهای دولت اسلامی ، مقایسه آن با انواع دیگر حکومت (بطور کلی) .

سrfعل دروس : ۳۴۱ ساعت)

۱- تعاریف و مفاهیم (حکومت دولت ....)

۲- منشاء حکومت

۳- تطور حکومت

۴- انواع حکومت

۵- حکومت ایده‌آل از دیدگاههای مختلف

۶- حکومت اسلامی و ویژگیهای آن

الف : از دیدگاه اهل سنت و جماعت

ب : از دیدگاه شیعه (اصل ولایت فقیه)

۷- حکومت و جامعه

الف : رابطه نهاد حکومت با سایر نهادها

ب : رابطه نهاد حکومت با سازمانها

ج : رابطه نهاد حکومت با سایر کروهها و قشرهای صردم

۸- سازمانهای حکومتی

۹- چگونگی تشکیل دولت

۱۰- دولت در جوامع مختلف در طول تاریخ .

۱۱- مشروعیت دولت (نظریات)

۱۲- وظائف و کارکردهای دولت.

جامعه شناسی کشورهای اسلامی

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشیاز : تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام

هدف : آشنائی دانشجوی علوم اجتماعی با وضع اجتماعی - فرهنگی کشورهای اسلامی (بالآخر کشورهای همچوar او مقایسه تطبیق آنها .

سrfصل دروس : (۱۵ ساعت)

۱- آشنائی با ویژگیهای عمدۀ جوامع اسلامی در عصر جدید

الف : تحولات کلی نظام اجتماعی در جوامع اسلامی معاصر (بعد از جنگ جهانی اول)

ب : تحولات سیاسی و فرهنگی

۲- جوامع اسلامی در برخورد با استعمار (نمونه الجزایر - نمونه عراق - افغانستان)

۳- ساخت اقتصادی - مسئله اقتصاد سنتی - وابستگی اقتصادی - سطح درآمد و محرف -

نظام تک محصولی .

۴- اسلام و ناسیونالیسم عرب - رشد ناسیونالیسم عرب

۵- مسئله فلسطین و برخورد کشورهای اسلامی و عرب

۶- نهضتهای اسلامی ضد استعماری حد ساله آخر به اختصار .

بررسی آثار صاحب نظران جامعه‌شناسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد نظری

پیشناز:

هدف: آشنایی بیشتر و عمیق‌تر دانشجویان با آراء و نظریات دانشمندان

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

در هر ترم آراء و نظریات یکی از دانشمندان آن مشهور جامعه‌شناسی و در مورد آن بحث خواهد

شد. آراء و نظریات هر یکی از دانشمندان در طول چهار سال فقط یک بار مطرح خواهد شد.

جمعیت شناسی اقتصادی و اجتماعی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشتر : روش‌های مقدماتی تحلیل جمعیت

هدف : فرض براین استدانشجویانی که این درس را انتخاب می‌کنند با مبانی و زمینه‌های اساسی و نیز تکنیک‌های مقدماتی جمعیت شناسی آشنائی دارند . لذا در این مرحله سعی برآن است که تأکید بر روی مسائل جمعیتی و رابطه متغیرهای جمعیتی با موضوعات و مسائل اقتصادی و اجتماعی و تأثیر و تاثر متقابل آنها باشد .

هدف این درس آشنائی دانشجویان با روابط متقابل متغیرهای جمعیتی و موضوعات و مسائل اقتصادی و اجتماعی می‌باشد .

کذراندن دروس مبانی جمعیت شناسی و روش‌های مقدماتی تحلیل جمعیت قبل از انتخاب این درس ضروری است .

سرفصل دروس : (۱۵ ساعت)

۱ - مقدمات و معرفی درس

۲ - تاریخچه افزایش جمعیت و چگونگی توزیع آن در مقیاس جهانی با توجه به دلائل اقتصادی و سیاسی .

۳ - ساختمان جمعیت و تأثیر آن در مسائل و موضوعات اقتصادی و اجتماعی و توجه به جمعیت فعال

۴ - تئوری انتقال جمعیت و مسئله افزایش جمعیت جهان

۵ - عوامل اقتصادی ، اجتماعی پدیده‌های جمعیتی شامل :

الف - مرگ و میر (با توجه به مسئله بهداشت ، تغذیه و منابع غذایی)

ب - باروری

ج - مهاجرت داخلی و شهرنشینی

د - مهاجرت بین المللی

غ - تئوریهای اجتماعی و اقتصادی جمعیت و سیاستهای جمعیتی .

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشتر: روش‌های مقدماتی تحلیل جمعیت

هدف: مطالعه جمعیت ایران و شاخصهای مربوط به آن در مقایسه با جمعیت مناطق و کشورهای مختلف جهان و بررسی روند تحولات آن طی سالهای کذشته.

سرفصل دروس:

۱- کلیاتی درباره جمعیت جهان و چگونگی تحول آن با تاکید بر میزانهای موالید، باروری، مرگ و میر و رشد جمعیت در مناطق مختلف.

۲- بررسی جمعیت ایران و تحول آن در کذشته و مقایسه آن با جمعیت مناطق مختلف جهان.

۳- بررسی روش‌های جمع آوری اطلاعات جمعیتی و منابع آمارهای جمعیتی در ایران با ارائه نشريات سرشماری در کلاس و طرز استفاده از جداول آنها.

۴- نقش عوامل فرهنگی- اجتماعی در شاخصهای جمعیتی ایران.

۵- بررسی توزیع جمعیت بر حسب سن و جنس توزیع جغرافیایی جمعیت بر حسب شهرنشینی در ایران و مقایسه آنها با ارقام مشابه در کشورهای دیگر با تاکید بر روند تحولات شهرنشینی در ایران و جهان.

۶- بررسی توزیع جمعیت ایران بر حسب وضع زناشویی وضع فعالیت و توزیع آن تحت عنوان خانوار به تفکیک مناطق شهری و روستائی و استانهای مختلف کشور.

۷- مطالعه میزانهای موالید، باروری و تجدید نسل در ایران و مقایسه آنها با میزانهای مشابه در مناطق و کشورهای مختلف جهان.

۸- بررسی میزان مرگ و میر امیدبه زندگی و روند تحولات آنها در ایران و جهان و چگونگی افزایش جمعیت در ایران و سایر کشورها.

- ۹- کلیاتی راجع به مهاجرتهای داخلی و خارجی و بررسی میزانهای آن در ایران و کشورهای دیگر.
- ۱۰- بررسی شاخصهای مختلف مربوط به مکن طی سالهای ۴۵ و ۴۶ و ۴۷.
- ۱۱- بررسی وضع سواد و تحصیلات جمعیت ایران به تفکیک جنس سن و مناطق مختلف کشور و مطالعه روند تحولات آن با استفاده از آمارهای موجود.
- ۱۲- مطالعه جمعیت و نیروی کار در جهان و ترکیب جمعیت فعال در ایران و بررسی ساختمان سنی، جنسی و میزان بار اقتصادی جمعیت شامل در مقایسه با مناطق مختلف جهان.
- ۱۳- بررسی توزیع شاغلین در بخش‌های عده اقتصادی موقعیت ووضع شغلی و مشاغل عده آنها در ایران به تفکیک مناطق مختلف.
- ۱۴- بررسی متوسط سالهای فعالیت نیروی کار، وضع سواد و تحصیلات جمعیت شامل و متوسط ساعت کار هفتگی شاغلین در ایران.
- ۱۵- بررسی میزان بیکاری و کم کاری در ایران و کشورهای دیگر جهان.
- ۱۶- تحلیلی کلی از داده‌های مختلف جمعیتی در کشورهای مختلف و پیش‌بینی جمعیت ایران و جهان.
- ۱۷- ارائه شاخصهای جمعیتی و منتخب برای ایران و چند کشور نمونه.
- ۱۸- جمع‌بندی درس و نتیجه گیری در مورد جمعیت ایران با توجه به ویژگیهای اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی آن.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز : ۲ مبانی جامعه شناسی (۲)

هدف : آشنایی دانشجو با مسائل آموزش و پرورش در رابطه با جامعه و تحولات آن تعمق و تحلیل مسائل پرورشی در رابطه با همادهای اصل اجتماعی که در برنامه ریزی و هدایت تحصیلی وغیره ، موءثراست .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

مقدمات :

الف - آموزش و پرورش یک واقعیت تاریخی - لزوم بررسی داشتی در آموزش و پرورش .

ب - آموزش و پرورش یک واقعیت اجتماعی .

ج - تعریف - موضوع و هدف جامعه شناسی پرورشی .

د - زمینه کار - جامعه شناسی پرورش یا جامعه شناسی آموزش و پرورش .

بخش اول : تأثیرات متقابل فرهنگ و شخصیت

۱ - تأثیرات متقابل فرهنگ و شخصیت

۲ - ارزشهای اجتماعی و خصوصیات روانی اجتماعی گروهها

۳ - تأثیرآموزش و پرورش وجهه ، نظرکرهی (وبالعکس)

۴ - توجه به جنبه های انسانی آموزش و پرورش

بخش دوم : توسعه منعوی و تحول آموزش و پرورش

۱ - تأثیر توسعه منعوی در همکاری شدن آموزش و پرورش .

۲- رابطه موقعیت تحصیلی و محیط اجتماعی

۳- بررسی نابرابریهای اجتماعی تحصیلی در سطح بین المللی

۴- نوع و سطوح تحقیلات در کشورهای مختلف

۵- تفاوت‌های منطقه‌ای و تأثیر آن در آموزش و پرورش

۶- توجیه تفاوت‌های منطقه‌ای در توسعه آموزش و پرورش و فراشبندی

۷- راهنمائی تحصیلی و راهنمائی شغلی

بخش ششم : آموزش و پرورش و تحرک اجتماعی :

۱- تعریف تحرک اجتماعی و انواع آن (عوامل موءود تحرک اجتماعی)

۲- مفهوم جامعه شناسی تحرک اجتماعی و مطالعات انجام شده

۳- مجاری تحرک اجتماعی به نظرسروکاری - عوامل اجتماعی موءود

۴- تأثیر اساسی آموزش و پرورش در تحرک اجتماعی

۵- نظامهای آموزشی - شانس ادامه تحقیقات و تحرک اجتماعی

۶- نتایج مهم تحرک اجتماعی

بخش هفتم : آموزش و پرورش سواد و حرفه و سایر طرحهای جدید :

۱- تعاریف - مفاهیم و نظریات در مردم شناسی خویشاوندی (سیستم سازمان ساخت)

۲- روش‌های تحقیق در نظامهای خویشاوندی

۳- ساختهای و کروهای خویشاوندی (کلان - فراتری - نیمه‌ها قبایل)

۴- انواع نظامهای خویشاوندی

۵- طبقه بندی نظامهای خویشاوندی

۶- اصطلاحات و رفتارهای خویشاوندی

۷- نتیجه گیری و توصیحات .

اقتصاد‌دانی ایران

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اصول علم اقتصاد

هدف: بررسی کلی اقتصاد ایران، قبل و بعد از انقلاب، سیاست‌های اقتصادی و بازارگانی و تجزیه و تحلیل

آنها

به منظور آگاه کردن دانشجویان به مشکلات و امکانات اقتصادی کشور.

سrfصل دروس: (۳۴ ساعت)

کلیات:

فصل ۱- بررسی اجمالی اقتصاد ایران قبل و بعد از انقلاب

بخش دوم اقتصاد ایران

فصل ۲- اوضاع طبیعی و جغرافیائی
۲-۱- پستی و بلندی

۲-۲- وضع اقلیمی

۲-۳- جنگلهای و مراتع

۲-۴- تاثیرات اوضاع طبیعی و جغرافیائی بر تحولات اقتصادی

فصل ۳- جمعیت و نیروی انسانی

۱-۳- حقایق اصولی در مورد جمعیت (هر مسنی ترکیب جنسی رشد جمعیت)

۲-۳- توزیع جغرافیائی جمعیت (مناطق شهری- روستائی- عشايري)

۳-۳- اشتغال بر حسب فعالیتهای عمده اقتصادی (بخش‌های کشاورزی صنعتی، خدمات)

فصل ۴- سیستم پولی و بانکی

۴-۱- بانک مرکزی

۴-۲- سایر بانکها

۴-۳- ملی کردن بانکها

فصل ۵- درآمد ملی بودجه و برنامه های عمرانی

فصل ۶- کشاورزی

۱- ۶-۱- اهمیت و موقعیت بخش کشاورزی در اقتصاد ایران

۶-۲- زراعت

۶-۳- دامپروری

۶-۴- جنگل داری

۶-۵- ماهیگیری

۶-۶- سهم کشاورزی در درآمد ملی

۶-۷- روابط مالکیت

۶-۷-۱- اصلاحات ارضی

۶-۷-۲- شرکتهای سهامی زراعی

۶-۷-۳- کشت و صنعت و واحدهای مکانیزه

۶-۷-۴- شرکتهای تعاونی تولید و توزیع

۶-۷-۵- انواع بهره برداری (ملکی، اجاره ای)

۶-۷-۶- تحولات کشاورزی بعد از انقلاب

فصل ۷- صنایع و معادن

۱- ۷- نش صنعت در اقتصاد ایران

۷-۲- صنایع دستی

۷-۳- صنایع کوچک (نساجی، غذائی، چوب و کاغذ)

۷-۴- صنایع مونتاژ

۷-۵- صنایع سنگین

۱-۷-۵- ذوب آهن

۲-۷-۵- ماشین سازی اراک

۳-۷-۵- ماشین سازی تبریز

۴-۷-۵- تراکتور سازی تبریز

۵-۷-۵- آلومینیم سازی

۶-۷-۵- صنایع مس

۷-۷-۵- سهم صنعت در درآمد ملی

۸-۷-۵- اشتغال، ارزش افزوده

۹-۷- تحولات صنعتی بعد از انقلاب (ملی شدن، مالکیت وغیره)

۱۰-۷- معادن

فصل ۸- صنعت نفت و گاز

۱-۸- تاریخچه

۲-۸- اکتشاف استخراج و تولید نفت خام و مصرف داخلی

۳-۸- پالایشگاهها

۴-۸- صنایع پتروشیمی

۵-۸- صادرات نفت و درآمدهای نفتی

۶-۸- نقش نفت در اقتصاد ایران

فصل ۹- خدمات

۱-۹- حمل و نقل و ارتباطات

۲-۹- آموزش و پرورش

۳-۹- بهداشت و درمان

۴-۹- نقش امپریالیسم در ایجاد وابستگی اقتصادی ایران

کلیات برنامه‌ریزی اقتصادی-اجتماعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشندیار: اقتصاد ایران

هدف: هدف این درس روش کردن ارتباط میان برنامه‌های اقتصادی و جنبه‌های اقتصادی آن است.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

برنامه‌ریزی و توسعه‌اقتصادی - نظریات مخالفان و طرفداران برنامه‌ریزی هدفهای برنامه‌ریزی صنعتی شدن اشتغال کامل افزایش درآمد مملو و توزیع عادله درآمد. انواع برنامه‌ریزی تجزیه و تحلیل سیستم برنامه‌ریزی کشورهای جهان. برنامه‌ریزی با اشاره به مرحله‌بندی طرح‌ها و تاخیرزمانی و همچنین برنامه‌های دور نگردار از مدت میانه مدت. گوتاه مدت مراحل مختلف برنامه‌ریزی، چگونگی تهیه و تنظیم برنامه‌ها. تامین منابع مالی و هزینه‌های اجرائی برنامه سرمایه‌گذاری و خطمسی‌های مربوط به آن - برنامه‌های تولید و سرمایه‌گذاری و روش‌های تنظیم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی توسط دولت نظام برنامه‌ریزی در ایران چند نمونه برنامه‌ریزی در جهان

جامعه شناسی ایلات و عشایر ایران

تعداد واحد: ۲

۳۹

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مبانی جامعه شناسی (۱) مبانی مردم شناسی

هدف: مبحث عشایر در مردم شناسی ایران از اهمیت ویژه برخوردار است

هدف این درس آشنائی دانشجو با عشایر ایران و ساختهای اجتماعی سیاسی و شیوه‌های امرار

معاش آن است.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

کلیات

- جامعه عشایری ایران

- تعریف عشایر

- پراکندگی عشایر

- عشایر در طول تاریخ ایران

- شهرهای عشایری

جمعیت عشایری

عشایر مرکز ایران (شناصائی، ساخت ایلی، جمعیت مناطق سردسیر و گرم سیری، اقتصاد ایلی)

۱- قشقائی

۲- کهگیلویه

۳- بویراحمد

ساخت سیاسی و قدرت نظامی ایل

الف - ساخت اجتماعی ایل (تیره، طایفه، اولاد، مال، خانوار

ب - ساخت سیاسی (کدخدایی)، ریش سفید، سرمال، خانوار

ج - ساخت نظامی ایل ، خان ، میرزا ، تفنگچی ، مال ، خانوار

کوچ و اسکان

معیشت عشایری

- دامداری

- کشاورزی

- مبادله

- اوزان و مقادیر

انواع مالیات

۱- درآمدهای زراعی

۲- درآمدهای غیرزراعی

نیازهای انسانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: بررسی مسائل اجتماعی ایران

هدف: به عنوان یک مبحث مهم اخیراً "دروغافل علمی مجدد" مورد بررسی عمیق قرار گرفته است

و به عنوان علل اساسی ذضایتی ها و انقلابات شناخته می‌شود، لذا بررسی این مسائل

در جامعه مازو-وظایف اساسی علوم اجتماعی است

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

تئوری های نیاز (فیلسوفان، اقتصاددانان، روان شناسان، جامعه شناسان پیدایش نیاز)

پویائی نیاز (ژیمانسکی، ماسلو، هگل...)

تولیدوکنترل نیاز

تولیدوکنترل نیاز در کشورهای سرمایه داری

کنترل نیاز در کشورهای سوسیالیستی

نیاز آفرینی و وابستگی در کشورهای جهان سوم

برنامه ریزی و اراضی نیاز

نیاز سنجی

ارتباط بین نیاز (نیازهای متضاد سکسل، مولد)

ارضای نیاز (از طریق دولت، از طریق مشارکت مردم)

نیازهای آیند.

جامعه شناسی جهان سوم

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز : و مبانی جامعه شناسی - مفاهیم اساسی (۲)

هدف : در چهار چوب شناخت جوامع مسئله شناخت جهان سوم برای جامعه مالحیت ویژه‌ای دارد.
هدف آن است که دانشجویان دید نسبتاً علمی به ویژکهای پراکندگی امکانات و استعداد هاشی
که جهان سوم دارد باتوجه به نقاط فعف و قوت آنها آشنائی پیدا کند - شناخت جوامع غیرمتعدد
در عین حال شناخت استعار است .

سرفصل دروس : ۲۴ ساعت)

تعریف مفاهیم - تاریخچه - ویژکهای کلی جهان سوم :

۱- تغذیه و مشخصات آن

۲- جمعیت جهان سوم

۳- جهان سوم و ویژکهای نژادی

۴- آموزش و مشخصات آن در جهان سوم

۵- عوامل روانی فرهنگی موثر در جهان سوم (تفسیر مذاهب ، آداب و سنن) - ویژکهای ایدئولوژیک
جهان سوم .

۶- نهضت‌های آزادبیخت در جهان سوم

۷- جغرافیا . منابع طبیعی جهان سوم

۸- جهان سوم و مسئله سرمایه گذاری

۹- بخش‌های اقتصادی و مشخصات هریک در جهان سوم

۱۰- اصیریالیسم و جهان سوم .

انواع کشورهای جهان سوم علل و عوامل کم رشدی - امکانات بسط و توسعه و روش‌های آن :

۱- توسعه فرهنگی (نقش فرهنگ در رشد اقتصادی و اجتماعی) راههای گسترش آن در جهان سوم .

۲- سرمایه (اهمیت سرمایه در جهان سوم ، انواع سرمایه . خریب سرمایه ، راههای تشکیل سرمایه
در جهان سوم) دیگر امکانات دگرگونیهای جمعیتی (راههای انطباق رشد جمعیت و رشد اقتصادی)
تکنولوژیک (اهمیت شرایط - پیشبرد هدفهای فنی) و نتیجه کیری کلی .

نهضت‌های اسلامی مدرسه‌ای خیر

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: تاریخ تفکر اجتماعی اسلام

هدف: برای دانشجوی علوم اجتماعی یک تحلیل عمیق از تحولات وحوادث مهم یک قرن اخیر ایران بالاخص در رابطه با ارزشها و فرهنگ اسلامی در مقابله با استعمار و فرهنگ بیگانه ضروری است و دید عميقي از جامعه شناسی معاصر ایران اسلامی بدست میدهد.

سrfصل دروس: (۳۴ ساعت)

- ۱- تحلیل وضع اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی جامعه ایران در آغاز قرن سیزدهم هجری.
- ۲- موقعیت بین‌المللی و آغاز ارتباطات مستمر کشورهای غربی با دربار قاجار
- ۳- تحول وضع سیاسی و اثرات فرهنگی ایران تا اواسط قرن سیزدهم هجری
- ۴- راه حل‌های مختلف داخلی در برابر نفوذ استعمار و آغاز توجه به فرهنگ غرب

الف - اصلاح طلبان (قائم و امیرکبیر) و اقدامات آنها

ب - سیاستمداران وابسته

ج - متفکران نویسنده‌گان

د ....

۵- آغاز نهضت اسلامی و نقش روحانیت

الف - شرایط درجنگ ایران و روس

ب - تحول نقش روحانیت تا عصر امیرکبیر

ج - موضع شرع و موضع قاجاریه

د - سید جمال الدین اسدآبادی و آغاز مبارزه با استعمار - جهت گیریها و اقدامات سید جمال الدین و تاثیر آن بر نهضت روحانیت

ع - واقعه رژی وابعاد مختلف آن

الف - اهمیت سیاسی

ب - اهمیت اقتصادی

ج - اهمیت اجتماعی بعنوان آغازیک نهضت مردمی و اسلامی افکار عمومی

د نتایج واقعه رژی

۷- ادامه نهضت اسلامی و طلایه مشروطه خواهی

الف - ریشه‌ها (افکار سید جمال الدین اسد آبادی تحولات جهانی جنبش تنباکو قتل ناصر الدین شاه) و منشاء افکار و مشروطه خواهی و اهداف آن.

ب - گرایش‌های مختلف

ج - اصالت نهضت اسلامی در مشروطه خواهی

د - تاثیر عوامل داخلی و خارجی در روندمشروطیت

۸- انحراف مشروطیت و نقش علماء و روحانیون در مبارزه با انحراف

الف - طباطبائی - بهبهانی خراسان مازندرانی - شیخ فضل الله نوری

ب - نهضت جنگل

ج - مدری و ضدیت یا استعمار و استبداد

د - سایر جنبش‌ها

۹- اوج گیری نهضت اسلامی از شهریور ۲۵ تا ۱۵ خرداد ۴۲

۱۰- جهت گیری نهضت اسلامی از خرداد ۴۲ تا بهمن ۵۷ نظری کلی به نتایج نهضتهای صد ساله اخیر.

محیط‌شناسی انسانی

تعداد واحد : ۲

۴۳ و ۴۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز :

هدف : هدف کلی تدریس اکولوژی انسانی برای رشته‌های مختلف علوم اجتماعی است بخصوص برای روش انسان‌شناسی و جامعه‌شناسی .

رُفقِل دروس : (۲۴ ساعت)

۱ - مقدمه

۲ - اکولوژی : تعریف

۳ - قلمرو مطالعات اکولوژی

۴ - شبکه غذایی

۵ - اکولوژی انسانی : تاریخچه و تعریف .

۶ - جنبه‌های مختلف اکوسیستم‌های انسانی

۷ - مطالعات جهانی در قلمرو محیط زیست شناسی

۸ - مشکلات اکولوژیکی انسانی امروز

۹ - جمعیت

۱۰ - خاک و زمین

۱۱ - آب

۱۲ - تغذیه، انسان سیر، انسان گرسنه

۱۳ - آلودگی محیط زیست انسانی

۱۴ - آلودگی هوا، آلودگی آب

۱۵ - پیشرفت‌ها، عقب‌مانده‌ها و توسعه‌ها

۱۶ - اکولوژی انسان و مردم شناسی

هدف : انسان و محیط دو عامل جداگانه‌ای که یکی محاط انسان و دیگری محیط ، در مجموع در -
شرایط طبیعی انسان مغلوب طبیعت است و محیط به شدت بروی انسان اثر می‌گذارد ولی
انسان بیکار ننشته و با ابداعات و ابتکارات خود سعی مکند بر محیط غلبه نماید . هدف
این درس نشان دادن آثار محیط و راههای کوناکون مبارزات انسانها جهت هماهنگ نمودن
خود با محیط می‌باشد.

سر فصل دروس : (۲۴ ساعت)

جغرافیای انسانی یعنی شناخت محیط مسکونی در ابطحه با زندگی اجتماعی و اقتصادی -
انسانی و آثار آن دو بر روی یکدیگر که اگر در منطقه محدودی سورد مطالعه قرار گیرد به "اکولوژی
انسانی " و اگر در منطقه وسیعتری مثلاً در سطح ایران انجام کیرد "جغرافیای انسانی" نامیده
می‌شود:

فصل جغرافیای انسانی که بر روی ایران قابل پیاده شدن است عبارت است از :

- ۱ - جغرافیا و جغرافیای انسانی (تعریف ، محیط ، سابقه ، تقسیم بندی ، جغرافیای طبیعی
وانسانی و محیط جغرافیائی)
- ۲ - محیط مسکونی ، شناسائی ، کره زمین ، حرکات ، مدار و نصف النهار ، عرض و طول
جغرافیائی ، اختلاف ساعت در محیط‌های مختلف و تاریخچه آن .
- ۳ - حرکات انتقالی و نتایج محیطی آن ، فعل و علت اختلاف ، نیازهای

انسانی در محیط‌های کوناکون . تقویم و علل اختلاف تقاریم . تقویمهای محلی (یزدگردی
هجری ، جلالی ، نمسی) اغلل جلوگشیدن ساعت .

۴- ناهمواریها و آثار محیطی آن ، شناخت نقشه و طرز خواندن آن ، محیط جغرافیا شی
و معیشت انسانی و علل تشکیل زندگی روستائی و عشاپری و مشائل مربوط به آن ، انسواع -
زندگی در محیط‌های کوناکون .

۵- آب و هوای نتایج انسانی آن ، نتایج حاصله از باران در شرق و غرب ایران و کشتهای
جمعی ، پیدایش کروهها و قشر هادر محیط‌های کوناکون .

کلیسات حقوق

۲۵

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز:

هدف: بررسی مقدمات حقوق به منظور آشناساختن دانشجویان با اصول و مفاهیم کلی حقوق.

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

تعريف و مبانی حقوق - حقوق و اخلاق - حقوق و ضمانت اجراء مسئولیت - تخلف

از قواعد حقوقی - تقسیمات حقوقی - قانون - قلمرو قانون: قلمرو قانون در زمان

قلمرو قانون در مکان حنابع حقوق اسلامی: قرآن - سنت - اجماع - عقل.

انسان شناسی زیستی

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : ۴ صیانی مردم‌شناسی

۴۶

هدف : شناخت طبیعت و خصوصیات فرهنگی وزیستی انسان در چهار چوب ویژکهای جسمانی و پدیده‌های بیولوژیکی، مطالعه، تغییرات و اختلافات جسمانی و دگرگونیهای زیستی انسان وی بردن به دنیا، تطیور و تکامل کروههای انسانی و یابه عبارت دیگر بررسی و مطالعه، انسان به عنوان "نوع" .

ساعده دروس : ۲۴ ساعت)

۱ - مقدمات بر انسان شناسی جسمانی و سابقه تاریخی آن، تعریف و پایگاه انسان

شناس زیستی .

۲ - تطور و تکامل : واقعیت و تئوریهای تکاملی، عوامل مهم و سوء، شردر تکامل

۳ - مقدمه بر اصول ژنتیک و ژنتیک مولکولی .

۴ - تغییرات بیولوژیکی - ژنتیک - فنوتیپ و ... کروههای خونی

۵ - وراثت صفاتی کمی، پیوستگی ژنهای و تبادل و تقاطع سلول، مطالعه ساختمان

مولکول پروتئینی .

۶ - کروموزومها و ژنهای مرزی پزشکی و ...

۷ - ۸ - عوامل وراثتی ساده، هموفیلی، کورنکی و ...

۹ - ۱۰ - آللهاي متعدد، کروههای خونی، هموکلوبین و ...

۱۱ - ۱۲ - ژنتیک جمعیتی و محاسبه فراوانی ژنهای، قانون هاروتوی وینبرگ ....

۱۳ - ۱۴ - خصوصیات کمی و چند ژنی

- ۱۵-۱۶ - ازدواج‌های خویشاوندی ، فریب تولید مثل داخلی ، فاصله ازدواجی .
خا، صیت آللها ی مغلوب .
- ۱۷-۱۸ - تعیین جنس و میزان جنسی ، تغییرات جنسی در افراد سالم . تغییرات ثانویه
جنسی ، میزان جنسی در برادران و خواهران ، هموزائیسم ...
- ۱۹-۲۰ - وراثت و محیط ، وراثت دوقلوها ، چندقلوها . اختلافات نژادی در میزان
دوقلوها ، خصوصیات جسمانی ، خصوصیات تشریحی ، خصوصیات فیزیولوژیکی ، خصوصیات
روانی ، بی‌نظمی روانی . خوش . واستکی میان خصوصیات روانی مختلف ، خصوصیات شخصیتی ...
- ۲۱-۲۲ - سازکاری . سازکاری بالارتفاعات ، باگرما ، باسarma ، باتفذهیه ، شکل پذیری ، رشد و ...
- ۲۳ - پیری شناسی . شناخت پدیده ، پیری ، پیری و زننیک .
- ۲۴-۲۵ - خطوط پوستی ، روشهای اندازه گیری . خطوط پوستی واشکال آن «جزئیات
خطوط پوستی ، نکات مهم کف دست و پا . تجزیه و تحلیل کمی خطوط پوستی . اختلاف خطوط
در نخستی ها ، شناسایی ازده انکشت ، وراثت خطوط پوستی . وراثت خصوصیات کمی خطوط
پوستی و بیماریها ، خطوط پوستی و مطالعات انسان شناسی .
- ۲۶-۲۷ - انسان سنجی ، انسان شناسی زیستی عملی یا کاربردی
- ۲۸-۲۹ - موقعیت انسان در طبقه بندی حیوانات ، راسته ، نخستی ها .
- ۳۰-۳۱ - دیرینه شناسی انسانی .
- ۳۲ - رشد و نسوان انسان .
- ۳۴-۳۵ - نژاد و اختلافات انسانی .
- ۳۶-۳۷ - آینده انسان شناسی زیستی .

تامین ورفاه اجتماعی

کددرس : ۴۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنباز

هدف: آشنایی دانشجویان با تدبیرکشورهای مختلف در زمینه تامین اجتماعی و دادن آگاهی‌های لازمه دانشجویان در زمینه تکافل اجتماعی و بیمه‌های اجتماعی در اسلام با استفاده از منابع معتبر اسلامی

سrfصل دروس: (۳۴ ساعت)

۱- تعاریف و سابقه

۲- تامین اجتماعی و رفاه اجتماعی تامین اجتماعی و اثر آن بر اقتصاد، قلمرو طرح‌های تامین اجتماعی تاثیرگذاری تامین اجتماعی در توسعه اقتصادی

۳- سیاست و نظام تامین اجتماعی تامین اجتماعی و تامین اقتصادی فرد تکنیک‌های خاص تامین اجتماعی

۴- ظهور و توسعه نظام تامین اجتماعی در کشورهای شوروی، آمریکا، فرانسه، آلمان

۵- تامین اجتماعی و بیمه‌های اجتماعی در ایران

۶- نظام تامین اجتماعی در کشاورزی

۷- کمک‌های اجتماعی و مسائل مربوط به بیمه‌بیکاری

۸- نقش تعاون در نظام تامین اجتماعی

۹- سازمانها و موسسات امدادی و خیریه در ایران و نقش آنها در تامین اجتماعی.

مبانی تعاون *

تعداد واحد: ۲

۴۸

نوع واحد: نظری

پیشنبه‌یار:

هدف: آشنایی دانشجویان با مبانی تعاون است که یکی از بخش‌های اقتصاد ایران را تشکیل میدهد.

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

۱ - تعریف تعاون

۲ - مفاهیم گوناگون تعاون: همیاری، همکاری، دیگر یاری، خود یاری، خدایاری.

۳ - نظریه‌ها و مکاتب تعاونی

۴ - صورتهای گوناگون تعاون در جوامع

- پیش تعاونی (تعاونیهای سنتی)

- شرکت‌های تعاونی (تعاونیهای رسمی)

۵ - تعاونیهای سنتی، ویژگیها، عملکردهای اقتصادی - اجتماعی و سابقه آن در ایران

- در معیشت شهری

- در معیشت روستائی

۶ - اشاعه تعاونی رسمی در جهان

۷ - اصول تعاون

- اصول اجتماعی

- اصول اقتصادی

تغییرات اجتماعی

تعداد واحد : ۳

۴۹

نوع واحد : نظری

پیشنهاد : مبانی جامعه شناختی (۲)

هدف : هدف درس آشنایی با عوامل و شرایط تغییرات اجتماعی و دینامیم رشد و توسعه اجتماعی است.

سر فصل دروس: (۵۱ ساعت)

۱- تعاریف و مفاهیم اولیه

آنچه مخصوصیات و تغییرات و تحولات اجتماعی معاصر

الف- استمرار در تحولات و تغییرات اجتماعی

ب- اساس تئوریهای جدید تا فونگیو نالیسم

۳- عضویت درگزونی تغییر

- وسعت تغییر - جهت گیری تغییر

۴- عوامل و شرایط تغییرات اجتماعی

- عامل جمعیتی - عامل تکنیکی - زیر بنای اقتصادی - ارزشها فرهنگی - ایدئولوژیها - تضادها و تناقضها .

۵- عوامل تغییرات اجتماعی

الف سیرگزیدگان

ب- جنبشها اجتماعی و گروههای فشار

۶- صنعتی شدن - توسعه و نوگرانی

الف- مراحل رشد اقتصادی

ب- تغییرات اجتماعی

ج- تغییرات فرهنگی

د- نوگرائی و فرهنگ پذیری

۷- پویایی و جوامع صنعتی

الف- جریان‌های تغییر مدام

ب- هماهنگی و اختلاف بین جوامع صنعتی

۸- سنت و توسعه

الف- اشکال مختلف توسعه نیافتنگی

ب- رده بندی کشورهای توسعه نیافته

۹- سیستم استعماری و استعمار زدایی

الف- سیستم استعماری و خصوصیات آن

ب- سیستم استعماری و توسعه

ج- استعمار زدایی و جریان آن

۱۰- جریان‌های انقلابی

الف- شرایط و عوامل انقلابات اجتماعی

ب- جامعه شناسی جریان‌های انقلابی

سر فصل های درس سردم شناسی ایران

هدف = آشنایی دانشجویان با سیر تکامل ، منشاء و تحول نظام ایلی در ایران

واحد ۲

تعداد ساعت ۳۶

عنوانین سرفصل ها

- پیشینه هایی در مورد ایلات و عشایر :

الف : ایران باستان

ب : عصر میانه

ج : در عصر جدید

- نهاد خانواده در نظام اجتماعی ایل

- نهاد آموزشی در نظام اجتماعی ایل

- ساخت قدرت در نظام اجتماعی ایل

- پندارهای دین و مذهبی در نظام اجتماعی ایل

- هنر . و ادبیات عامیانه در نظام اجتماعی ایل

- والگوهای فرهنگی ایلات

- رابطه ایلات و طبیعت (بوم شناسی)

- رابطه ایلات و حکومت

- سهم جامعه ایلی در نظام اجتماعی معاصر ایران

مردم شناسی فرهنگ

تعداد واحد : ۲

سد

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : مبانی مردم شناسی

هدف : هدف کلی تدریس انسان شناسی

سفرعمل دروس : (۳۶ ساعت)

تعريف (تعاریف افرهنگ ، خصوصیات افرهنگ) .

تقسیم افرهنگ : افرهنگ معنوی ، افرهنگ مادی

ستهها ، نسبت افرهنگ ، افرهنگ پذیری ، تحول افرهنگ ، انتقال افرهنگ ، تحمیل افرهنگ ،

افرنگ کشی ، افرهنگ و شخصیت ، افرهنگ قومی .

در همه، این مباحث شواهد و نمونه‌های روش و فراوانی از جامعه، قبل از انقلاب ایران یافت

می‌شود که میتواند (و باید) در جهت انتباه مورد استفاده قرار کیرد .

مبانی مددکاری اجتماعی

۵۰-۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشلیستاز :

هدف : آشناسانختن دانشجویان خدمات اجتماعی با کلیات و چهار چوب
اصلی مددکاری اجتماعی بویژه اصول و ارزش‌های اساسی مددکاری
اجتماعی در متون اسلامی و طرح نظریه ها و تئوریهای کلی و همچنین
فلسفه مربوط به مددکاری اجتماعی وزیر ساز خدمات اجتماعی در
دیدگاه‌های مختلف بویژه در اسلام .

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

۱- سه ریاضی مددکاری اجتماعی

- در ایران

- در جهان

- در اسلام

۲- اهداف مددکاری اجتماعی

۳- فرضیه های مددکاری اجتماعی

۴- رابطه مددکاری اجتماعی با انسان شناسی (از دیدگاه اسلام و سایر مکاتب)

۵- رابطه مددکاری اجتماعی با سایر علوم (بویژه جامعه شناسی و روان‌شناسی)

۶- مفاهیم مددکاری اجتماعی (مددکاری اجتماعی چیست ؟ - خدمات اجتماعی
اقدامات اجتماعی - مدیریت اجتماعی و ۰۰۰۰)

۷- مبانی حقوقی مددکاری اجتماعی (قانون اساسی و مددکاری اجتماعی - قوانین
و مفهومیات بین‌المللی و مددکاری اجتماعی)

۸- ارزش‌های اساسی مددکاری اجتماعی

دنباله مبانی مددکاری اجتماعی

- انسان بعنوان زیرساز مددکاری اجتماعی و مقام و منزلهاو
  - اختیار و آزادی و فلسفه خود تصریم گیری و رمدکاری
  - مسئولیت فردی و مسئولیت اجتماعی
  - عدالت اجتماعی و برابری و تساوی انسانها در برخورداری از امکانات اجتماعی
- ۹- اصول مددکاری اجتماعی (اصل پذیرش و قبول مددجو، اصلی توجه به فردیت مددجو- اصل اخلاص در مددکاری- اصل شارکت- اصل رازداری حرفة ای اصل صلاداقت و مددکاری- اصل ایثار- اصل خودآگاهی مددکار)
- ۱۰- منشور اخلاقی مددکاری اجتماعی (اخلاق و مددکاری و حرفة ای)

خدمات اجتماعی و تعاون در اسلام

۵۰-۶

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشلیست از :

هدف: تربیت مددکاران اجتماعی ایجاد میکند که تاریخچه این نوع فعالیتهای اسلامی و همچنین زمینه های مختلف تکامل اجتماعی در اسلام برای دانشجویان روحانی هودتا با اطلاع از زمینه های حق تراوید ثولوژیک در حرفه خود از بیان های اسلام در خدمات اجتماعی بهره بیشتری بگیرند.

سربلند دروس: (۳۴ ساعت)

۱- تاریخچه خدمات اجتماعی در اسلام

۲- بیان فلسفی تکامل اجتماعی

۳- انگیزه های خدمات اجتماعی

- شرایط وضوابط خدمات اجتماعی

- شرایط وضوابط خدمات اجتماعی

- اهداف و تکامل اجتماعی

- آثار و نتایج خدمات اجتماعی

۴- اسلام - و تکامل اجتماعی

- تکامل اجتماعی در بعد خودی (مسائل مربوط به ایتام مستعدان - آسیب دیدگان و ۰۰۰۰)

- تکامل اجتماعی در گروهها (والدین و اولاد صلمه - ارجام حق همسایه و ۰۰۰۰)

- تکامل اجتماعی در بعد عمومی (حج و فلسفه اجتماعی آن - روابط اجتماعی) و اهمیت آن

- دیوان تعاونی نظارت اجتماعی

- وظیفه حکومت اسلامی در زمینه تکامل اجتماعی

بقیه خدمات اجتماعی و تعاون در اسلام

۵- بودجه های خدمات اجتماعی

الف - وقف بعلوان عظیم ترین مطبع در بعد خدمات اجتماعی

ب - زکاه به مفهوم نام و مالیات های اسلامی

۶- نهاد های انقلاب اسلامی اهداف و فلسفه هریک از نهاد ها، حدود

وظایف و مسئولیت ها معرفی چند نهاد مهم در بعد خدمات اجتماعی
السلف کمیته امداد ائمما خمینی

ب - بنیاد شهید انقلاب اسلامی

ج - بنیاد مهاجرین جنگ تحملی

د - بنیاد جانبازان

تذکر: سازمان و موسسات خدمات اجتماعی در درس دیگری تحت عنوان رفاه ،

اجتماعی عرضه می شود .

پویا شی گروهی

۵۰ - ۳

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنهاد می‌شود :

هدف: دانشجویان گرایش خدمات اجتماعی (مددکاری اجتماعی) بـ
هوای فردی حرفة ای ناگزیر از کار با گروههای مختلف چه درین
کارورزی عملی و چه پس از فارغ التحصیل شدن می‌باشد بنابراین
جهت ایفای نقش موثر خود در انواع گروهها باید قدرت درون نگری
خود را در مرور در فتاوی گروهی افزایش دهد درجهت نیل به این
هدف مقدماتی در درس پویا شی گروهی می‌توانند با انواع گروهها
کار کرد گروه و ۰۰۰ آشنایی و هناخت لازم را کسب نمایند.

سقفی دروس : (۳۴ ساعت)

- ضرورت مطالعه پویا شی گروههای کوچک

- تاریخچه

- زمینه رشد پویا شی گروهها

- تعاریف مختلف گروه

- اجراء تشكیل دهنده گروه : هدف - هضوبت - نقشهها - قوانین و مقررات
ازدها - رهبری - ارتقا طرزات ۰۰۰

- مدلیهای گروهی (شهه مکانیکی - ارگانیسمی - تعادلی ۰۰۰۰)

- نظریه های منوط به گروههای کوچک (میدانی - سیستمی - تعادل)

- پویا شی داخل گروه :

آتمسفر گروه

مهم پیوستگی

تجانس و عدم تجانس

دنهاله پویا فی گروه

— کارکرد گروه

— گروه سنجی : موضوع — موقعیت — تهییه آزمون و تفسیر گروه سنجی

— گروه

مددکاری جامعه‌ای (۲)

تعداد واحد : ۲

۵۰-

نوع واحد : نظری - عملی

پیشیاز : مددکاری اجتماعی (مددکار جامعه‌ای)

هدف : ایجاد توانائی در داشجوبان گرایش خدمات اجتماعی به منظور کارورزی جوامع شهر و روستاد رموقعیت‌های طبیعی و غیرطبیعی در بروز سواحل وحوادث مختلف از قبیل زلزله - سیل - بندگ و ۰۰۰

سفرصل دروس : (۱) واحد نظری (۷ ساعت)، (۲) واحد عملی (۳۴ ساعت)

۱- نوآوری در کار جامعه‌ای

جلسه اول و دوم

۲- رهبری محلی (اقسام، انتخاب، آموزش و پرورش رهبران محلی)

جلسه سوم، جلسه چهارم، جلسه پنجم

۳- اهم نکات در تشکیل جلسات جامعه‌ای

جلسات هشتم

۴- فرآیند نوآوری

جلسه هفتم - جلسه هشتم

۵- تحول اجتماعی

جلسه نهم - جلسه دهم

۶- تهییه هداسنامه‌های روستا و بعدها بخشی از اطلاعات جامعه‌ای در گرایش

نویسن

جلسه یازدهم و جلسهدوازدهم

۷- تهییه طرح‌های در زمینه مشکلات اجتماعی در جوامع شهری و صنعتی

جلسه سیزدهم - جلسه چهاردهم

دیالوگ اند دکاری جامعه‌ای (۲)

۱- تجزیه و تحلیل گلش‌های جامعه‌ای
جلسه پانزدهم - جلسه شانزدهم - جلسه هفدهم

سرپرستی و مشاوره در خدمات اجتماعی

۰۰-۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری - عملی

پیشنهادی ساز :

هدف : آشنایی و مودن دانشجویان به امر سرپرستی درآموزش مددکاری اجتماعی
در جریان کارورزی وايجاد مهارت و توانایی در دانشجویان برای
کسب قابلیت های لازم حرفه ای که قادر باشد تا مستقلأً به امر
سرپرستی کارورزی دانشجویان در موسسات مختلف بپردازد .

سفرصل در روم : یک واحد نظری (۱۷ ساعت) ، یک واحد عملی (۳۴ ساعت)

فصل اول : سرپرستی دانشجویان مددکاری

جلسه اول و جلسه دوم

فصل دوم : سرپرستی : یک جریان آموزشی

جلسه سوم و چهارم

فصل سوم : مهارت هایی که لازم است یک سرپرست فراگیرد

جلسه پنجم و جلسه ششم ، جلسه هفتم

فصل چهارم : دلبستگی و احساس امنیت

جلسه هشتم ، جلسه نهم

فصل پنجم - مصاحبه و تمرکز و کنترل آن

جلسه دهم ، جلسه یازدهم

فصل هشتم : کلامی : در من و کارورزی

جلسه دوازدهم

فصل هفتم : جلسات سرپرستی و ارزیابی دانشجو

جلسه سیزدهم

فصل هشتم : مهکلات یادگیری

دبهاله سرپرستی و مشاوره در خدمات اجتماعی

جلسه چهاردهم

فصل نهم : مطالعه ، تشخیص و شناسائی مشکل و طرح نقشه کنکی در مراحل
اول - میانی - نهایی

جلسه پانزدهم

فصل دهم : سرپرست کیست ؟ و معناوی غفوم کمک و طریقه ای عرضه داشت آن در
حرفه مددکاری چیست

جلسه شانزدهم ، جلسه هفدهم

* کارعلی ۱ واحد

کارورزی کار بافرد (۱) و (۲)

۰۰-۷

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : عملی

پیشیگاز :

هدف : چون اساس کار عملی دانشجویان بر کارورزی فردی می باشد لذا بمنظور تقویت چنین پایه ای و آشنا ساختن دانشجویان با روش های مدد کاری در قیلدها و موسسات مختلف خدمات اجتماعی کارورزی دانشجویان در بعد کار بافرد در دو بخش مستقل (۱) و (۲) و در دو قسم عرضه می شود بگوئه ای که دانشجود رورود به کارورزی گردد مسی وجا به ای توان و تابیلت حرفه ای و عملی لازم را کسب کرد ، باشد .

سرفصل دروس : (۲۰۴ ساعت)

دانشجو ، درد و ترم کارورزی فردی (کار بافرد) درد و قیلد کارآموزی خواهد کرد و مشکلات مختلف فردی و غایوادگی (اظهیرا هبند ، بزم هنگاری ، بیکاری ، غایوبیت اختلافات زناشویی و ۰۰۰۰۰) را تجزیه خواهد کرد .

مبانی فلسفه (۲)

تعداد واحد: ۲

۵۶

نوع واحد: نظری

پیشناز:

هدف:

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

۱ - فلسفه اولی یا مابعد الطبیعه (متافیزیک) :

علم مابعدالطبیعه چیست؟ مسائل مابعدالطبیعه: ثبات و تغییر - روان و تن - جبر و اختیار -

انواع نظامهای مابعدالطبیعه: نظام افلاطون - نظام ارسطو - فلسفه دکارت - ایدئالیسم

بارکلی و هگل - ماتریالیسم دیالکتیکی .

الهیات بمعنى اخص: بحث درباره وجود خداوند و دلائل آن.

۲ - نظریه شناسائی:

طرح ماله شناسائی - معنای فلسفی شناخت - مذهب امالت عقل: نظریه افلاطون و نظریه

دکارت - مذهب تجربی: جان لاک جرج بارکلی - دیوید هیوم - ماله علیت

مذهب عقل و تجربه: لایبیتس و کانت

۳ - فلسفه های معاصر:

الف - مذهب صلاح علمی (پراغماتیسم): ویلیام جیمز - جان دیوئی .

ب - تحلیل فلسفی: (۱) اتمیسم منطقی: راسل و منطق سمبولیک .

(۲) مذهب امالت تحصل منطقی: شلیک - کارناب - ایر

(۳) فلسفه زبان عادی : ویتگشتاین متأخر ورایل .

ج - فلسفه های اگزیستانس:

(۱) سورن کی پرکارد

(۲) سارتر و اصالت انسان

منبع: کتاب کلیات فلسفه

تألیف: پاپکین و استروول

ترجمه و افافات: سید جلال الدین مجتبی‌وی

انسان از دیدگاه اسلام و سایر مکاتب

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز :

هدف : آشنائی دانشجویان با مبانی انسان شناسی از دیدگاه اسلام

سrfصل دروس : (۲۴ ساعت)

مقدمه علوم انسانی

بخش اول : شناخت شناسی

بخش دوم : تقسیم بندی و طبقه بندی علوم - روش شناسی و متداول‌تر

سبحث اول : چیستی انسان : معرفه النفس فلسفی (مبانی نظری . روانشناسی)

سبحث دوم : چکونکی انسان

۱- ویژکهای بدنی - فیزیولوژی انسان

۲- ویژکهای روحی - فطرت و مباحث آن - معرفه النفس فلسفی

(مبانی نظری روانشناسی) فلسفه ، اخلاق ، علوم تربیتی و روانشناسی

۳- تاثیر متقابل روح و بدن - روانشناسی و فیزیولوژیک

۴- انسان و آگاهی

د) علم انسانی و آگاهی (انتشار)

سبحث سوم : از کجایی :

۱- سیدا، فاعلی انسان - فلسفه الہی (خداشناسی) و معرف النفس فلسفی .

۲- منشاء مادی انسان - انسان شناسی زیستی (بیولوژی انسان) منشاء مادی

انسان . بحث تبدل یا ثبات ، انواع زیست شناسی .

منشاء مادی انسان ، بحث خلقت آدم - انسان شناسی جسمانی .

ا) آنتروپولوژی :

مبحث چهارم : درکجاشی :

الف : ویژگیهای عمومی پدیده‌های دنیا - جهان شناسی فلسفی

ب : سنهای الهی حاکم بر رحیمات دنیا - الهیات (خداشناسی
ربوبیت و تدبیر) ، فلسفه تاریخ و جامعه شناسی .

ج: نبوت - الهیات و علم کلام

د: رابطه انسان با خدا - فقه (عبادات ، اخلاق و عرفان)

ه : رابطه انسان با طبیعت - فقه ، اقتصاد اکولوژی انسانی و
جغرافیای انسانی .

و : رابطه انسان با خود - اخلاق و فقد و علوم تربیتی

ز : رابطه انسان با انسانهای دیگر - علوم اجتماعی (جامعه شناسی -
حقوق - اقتصاد - اخلاق - علوم تربیتی و سیاست)

ح : مبحث قانون و حق و تکلیف - جامعه شناسی حقوقی .

جامعه شناسی جنگ و نیروهای نظامی

کد درس ۲۵

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنبه: :

هدف: شناخت مسائل اجتماعی عدیده‌یک جامعه در حال جنگ و پس از جنگ

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

علل پیدایش

تأثیرات اجتماعی و اقتصادی

جامعه درحال جنگ

اهداف و نیازها

ساخت اجتماعی و اقتصادی

- کاربرد ساخت اجتماعی موجود

- تضاد ساخت اجتماعی موجود با اهداف جامعه درحال جنگ

- تغییر ساخت اجتماعی (تغییر کارکرد، تغییر نقش‌ها، تغییر ارزش‌ها)

- جامعه پس از جنگ
مسائل (بازماندگان، مصودمین، زنان)

- اهداف (بازسازی)

- تغییرات (تغییر نقش‌ها، تغییر ارزش‌ها...)

جامعه در نسل پس از جنگ

نسل جدید (رفاه، ارزش‌ها...)

- تصادرزشی بین دونسل

جامعه شناسی نیروهای نظامی

- پیدایش و گسترش جامعه شناسی نیروهای نظامی

نام درس : فرهنگ و توسعه

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

پیش نیاز : مبانی مردم شناسی

هدف

توسعه با مفهومی که امروز در کشورهای جهان سوم دارد و یاد رمود کشورهای جهان سوم بکار می‌رود و براساس آن کشورهای جهان به توسعه یافته و "توسعه‌نیافته" تقسیم می‌شوند. امروز موضوع اساسی برنامه‌ریزیها، نظریه‌ها، انتقادها و جدال‌ها است. و در متن مطالعه و شناخت فرهنگ (فرهنگ مادی و غیر مادی) است. تجربه‌نشان داده که برنامه‌ریزیهای توسعه‌ای که با شناخت سنن قومی و فرهنگ جامعه همراه نبوده باشکست رو برو گردیده است. و موردنیاز برنامه‌ریزیها است.

رؤوس مطالب

تعریف توسعه، فرهنگ پذیری و انواع آن (انتقال از جامعه‌ای برابر وهم سطح) انتقال از جامعه بزرگتر، تحمیل فرهنگی)

انواع گروههای اجتماعی از نظر پذیرش (گروهای بسته- گروههای باز- گروههای مهاجر، گروههای مهاجم)

انواع توسعه (توسعه‌ازبرون- توسعه‌ازدرون، هم‌آهنگی توسعه) رابطه توسعه فرهنگی مادی با فرهنگ غیر مادی، تاخیر فرهنگی (ناهم‌آهنگی فرهنگی)

هدف‌های توسعه فرهنگی، سیاست‌های فرهنگی در راه حفظ هویت فرهنگی

نام درس : مردم‌نگاری

تعداد واحد : ۲

هدف:

آشنا ساختن دانشجویان با مطالعه و تحقیق ژرفانگر . آماده‌سازی دانشجو برای تهیه یادداشت، عکس در محیط تفاهم .

از آنجاکه روش تحقیق مردم‌شناسی مصاحبه و مشاهده و در صورت امکان، مشاهده همراه با مشارکت است و نیاز اصلی محقق به ایجاد تفاهم و محیط دوستانه جلب اعتماد و محدود ساختن "جامعه مورد مطالعه " است ، شیوه‌ها و تجربه‌ها و روش‌های موجود در چارچوب این درس آموخته می‌شود .

شرح مطالب :

تعریف - مردم‌نگاری (ETHNOGRAPHY) عبارتست از مطالعه و تحقیق دقیق و همه‌جانبه تظاهرات مادی و غیرمادی فعالیت‌های انسانی در جامعه‌ای محدود .

- شرح و تحلیل مطالعه و تحقیق دقیق و همه‌جانبه
- چگونگی مطالعه ابزارها - تنظیم شناسنامه ابزار (با ۱۰ خصوصیت) ذکر چند نمونه
- تعریف و تحلیل "جامعه محدود" (روستا ، جزیره ، قبیله و طایفه ، محله)
- شیوه‌های جمع‌آوری اسناد و مدارک، (یادداشت کردن ضبط کردن ، عکس گرفتن ، فیلم برداری)
- ویژگی‌های روش ژرفانگر
- کار عملی در جریان ترم

منابع فارسی :

- ۱- کتاب روش تحقیق مردم‌شناسی تالیف بسینیه ترجمه‌دکتر کاردان، انتشارات موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی
- ۲- بحث مردم‌نگاری (بخش چهارم) از کتاب مبانی انسان‌شناسی تالیف محمود روح‌لامینی
- ۳- بخش دوم از کتاب مبانی جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی ایلات و عشایر، تالیف دکتر طبیبی‌نی، انتشارات دانشگاه تهران

نام درس : موزه داری و تکنیک ضبط اسناد

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری ۱ واحد عملی ۱ واحد

هدف :

آشنایی دانشجویان با اشیاء و ابزارهای فرهنگی مختلف و تعیین شناسنامه کار بردو سابقه
تاریخی هر شیئی ، و چگونگی نگهداری و حفظ آنها بعنوان جزئی از میزات فرهنگی

سرفصل:

- تاریخچه موزه داری - اهمیت تاسیس موزه های مردم شناسی
- ثبت و شناسائی هیئت اشیاء فرهنگی - نحوه نگهداری و حفاظت - طبقه بندی اشیاء براساس منطقه و حوزه های فرهنگی و ...

منابع :

مجموعه های منتشره از موزه های داخلی و خارجی - مقالات و کتبی کم درباره موزه داری تالیف و ترجمه شده است.

نام درس : مردم شناسی روستا

نوع واحد : نظری ۲

تعداد واحد : ۲

پیشنباز : مبانی مردم شناسی

هدف :

آشنایی دانشجویان مردم‌شناسی با ساخت سنگی روستاهای ایران و فرهنگ حاکم در جامعه روستائی

سرفصل :

- تعریف روستا و جامعه روستائی در مقایسه با جامعه عشایری و شهری
- اهمیت روستادر نظام فرهنگی - اقتصادی و اجتماعی ایران
- شیوه بررسی موقعیت جغرافیائی روستا
- شیوه‌های اقتصادسنگی در جامعه روستائی
- نظامهای زراعی سنگی قبل از اصلاحات ارضی
- نظامهای زراعی سنگی بعد از اصلاحات ارضی
- نظامهای سنگی بهره‌برداری از منابع آب (رودخانه - قنات و ...)
- کاربرد اوزان و مقادیر سنگی در روستاهای مقایسه آن با اوزان و مقادیر رسمی
- روابط فرهنگی، اجتماعی جامعه روستائی در زمینه خانواده و نظام خویشاوندی، اعتقادات - آداب و رسوم و ...
- مورفولوژی روستاهای ایران و تاثیر عوامل طبیعی فرهنگی در شکل و موقعیت روستادر ایران.

منابع :

- ۱- منابع تاریخی و جغرافیائی درباره روستاهای ایران
- ۲- منوگرافی ها و تحقیقات و مطالعاتی که درباره روستاهای ایران در چنددهه اخیر آن جام گرفته است.

نوع درس : نظری

نام درس : مردم شناسی شهری

پیشناز : مبانی مردم شناسی

تعداد واحد: ۲

هدف

شهر، روستا و ایل گذشته از تعریف‌ها و توصیف‌های مشترک هریک دارای ویژگی‌های فرهنگی و مردم‌شناختی خاص خود است از این‌روهند مردم‌شناسی شهری شناخت ویژگی‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بخشهای مختلف جمعیت شهری (اقشار و گروه‌های اجتماعی) است.

مطالعه‌و شناخت این‌ویژگی‌ها در علوم اجتماعی امروز حائز اهمیت است. بدین لحاظ دانشجویان این رشته باستی اثراتی که محیط شهری بر روی بخشهای گروه‌های اجتماعی بیان می‌کنند و حاشیه‌نشینان که بقول مردم‌شناسان "مناجات اجتماعی" خود را در قبیله و دهکده خویش جاگذاشتند و از وجود آن اجتماعی سابق خود دور مانده‌اند. شناسندو با بکارگیری روش‌های علمی مردم‌شناسی بیان می‌کنند و روش مشاهده همراه با مشارکت به تفاوت‌های فرهنگی بخشهای ناهمگن و روابط اجتماعی، اقتصادی آنها که متأثر از ساخت کلی جامعه شهری است دست دست یابد.

سرفصل

الف : کلیات، تعریف شهر از دیدگاه‌های مختلف (دموگرافی - اقتصادی و ...)

ب : نقش مردم‌شناسی در مطالعات و تحقیقات شهری (تراکم جمعیت، ابعاد داخلی گروه‌های اجتماعی و تغییرات ناگهانی در نهادهای چون خانواده و ...)

ج : مسئولیت‌های جمعی (همیاری و خودگردانی) و نقش سازمان‌دهی گروهی در شهر (مجله شهرک - آپارتمان) در کنار شهرداری و سازمانهای دولتی.

د : تاثیر پیشرفت‌های علمی - تکنیکی در تغییر سیماهای فرهنگی، اجتماعی جامعه شهری و تاثیر آن در بافت سنتی شهر.

ه : عوامل توسعه و گسترش شهر بر نامه‌هایی و اهداف آن با تکیه بر پدیده‌های فرهنگی و روابط اجتماعی اقتصادی چهره به چهره (مراکز خرید، کارگاه‌ها، مراکز فرهنگی و ...)

و : آسیبهای اجتماعی ناشی از فرو ریختن سیستم‌های اجتماعی کهنه‌وجای گزینی سیستم‌های اجتماعی، نوبات کیهان بر عوامل فرهنگی و مردم‌شناختی

نام درس : ایل شناسی

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری ۲

هدف :

از محورهای عمده مطالعات و تحقیقات مردم شناسی در ایران، شناخت کلی زندگی ایلات و عشایری است که از گذشته بسیار دور تابه امروز جای بس مهمی را در حیات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی جامعه بزرگ ایران اشتغال نموده غد. از این رو هدف کلی این درس علاوه بر پرداختن به مفاهیم و بررسی ساختارهای فرهنگی اجتماعی عشایر، اهمیت لزوم تحقیق مردم شناسی را با استفاده از روش علمی مردم نگاری

درباره وجود مختلف وابستگی جامعه ایلیاتی به سایر جوامع (جامعه شهری - جامعه روستائی) و نقش موثری که ایلات و عشایر در زندگی اجتماعی اقتصادی و فرهنگی حتی سیاسی ایران بسیار داشته و دارند نشان خواهد داد.

سرفصل دروس: مقدمه

فصل اول : مفاهیم و زمینه های تحقیق در مطالعات عشایری و نحوه استفاده از روش مردم نگاری

فصل دوم : شناخت کلی ایلات و عشایر ایران

۱- تعاریف

۲- وجه تمایز جامعه روستائی و جامعه شهری با جامعه عشایری

۳- سابقه تاریخی و پراکندگی جغرافیائی عشایر ایران

(کردها- لرها : بختیاری و عشایر مرکزی - قشقائیها - ایل سون (شاهسونها) و ...)

فصل سوم: سازمان ایلی

۱- خانواده و خوبی شاوندی

۲- قشر بنده و ساخت قبیله درت

فصل چهارم - کوچ و اسکان

فصل پنجم - ویژگی های فرهنگ عشایری

۱- باورها ۲- آئین نامه ها ۳- رسوم و عادات ۴- همیاری و شیوه های آن

منابع:

۱- کتب تاریخی - جغرافیائی - سفرنامه ها (خارجی - داخلی) و مونوگرافی ها

۲- گزارشات سازمانهای دولتی و غیر دولتی درباره عشایر

۳- تحقیقات انجام شده روی ایلات و عشایر و مقالات

۴- عشایر مرکزی جواد صفی نژاد ۶- فنون کوچ نشینی - زان پی یردیگار

۵- شناخت ایلات و عشایر ایران پرویز ورجاوند ۷- مبانی جامعه شناسی و مردم شناسی ایلات و عشایر حشمت الله طبیبی

نام درس : نظامهای خانواده و خوبیشاوندی

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری
پیشناز : مبانی مردم‌شناسی

هدف:

بررسی و مطالعه ساختار خانواده و سیستم‌های خوبیشاوندی در فرهنگ‌های مختلف با تاکید بر قوانین و قواعد دینی - عرفی - قانونی در تشکیل خانواده از دیدگاه، دانش مردم‌شناسی

سرفصل درس :

- ۱- تعاریف - مفاهیم و نظریات در مردم‌شناسی خانواده
- ۲- روش تحقیق مردم‌شناسی در نظام خوبیشاوندی و خانواده
- ۳- آداب و مراسم همسرگزینی
- ۴- انواع ازدواج (درون‌گروه - برون‌گروه - همخون) ازدواج مصلحتی و احباری
- ۵- همسرگزینی
- ۶- اشكال خانواده (هسته‌ای - گسترده و ۰۰۰۰)
- ۷- سیستم‌های خوبیشاوندی (نسبی - سببی - آرمانی)
- ۸- تحول خانواده و تاثیر آن در ساختار اجتماعی
- ۹- اصطلاحات خوبیشاوندی در جوامع (شهری - روستائی و عشایری)

منابع :

- ۱- ساخت خانواده در ایران تالیف دکتر جمشید بهنام
- ۲- نهاد خانواده از مبادی و اصول جامعه شناسی دکتر طبیبی
- ۳- جامعه‌شناسی خانواده تالیف دکتر باقر سارو خانی
- ۴- جامعه‌شناسی خانواده‌اندره میشل ترجمه دکتر فرنگیس اردلان
- ۵- خانواده به منزله ساختاری در مقابل جامعه‌وزن پاون ترجمه محمدصادق مهدی
- ۶- مبانی انسان‌شناسی دکتر روح‌الامینی
- ۷- فصل خانواده و خوبیشاوندی از جامعه شناسی بوتومور

نام درس : مردم‌شناسی اعتقادات دینی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : مبانی مردم‌شناسی

هدف:

منظور از ارائه این درس آشنایی دانشجویان مردم‌شناسی و علوم اجتماعی است با عقایدو سنن و باورها . آداب و مناسک دینی در جوامع سنتی واقلیت‌های ایرانی و فرهنگ‌های گوناگون جهانی (ادیان قدیم و جدید) . همچنین بررسی بدعوهای دینی و چگونگی انجام و تشریفات و مراسم ویژه‌ای است که بعضاً از یک مفهوم رمزی و هدفی انسانی، اجتماعی نشات گرفته است (بدون ارزیابی و تفاوت‌های منطقی)

سرفصل:

تعاریف و مفاهیم - خصوصیات و اشتراکات ادیان - نظریات در بیان منشاء‌بین، اعتقادات دینی و چگونگی نشر آن در جوامع و فرهنگ‌های گوناگون .
رابطه دین و جامعه و مفاهیم رمزی آن .
آداب و مناسک گذر در نحلمه‌ها و جوامع دینی باورهادرباره آفرینش انسان و پدیده‌های طبیعی سمبله‌ای آفرینش در اعتقادات دینی (آب - مروارید - صدف) حیات این جهانی و آن جهانی تناصح یا حلول روح در مفهوم بازگشت دوباره انسان و تجدید حیات .
قربانی و مفاهیم رمزی آن .

منابع:

کتب ملل و نحل ، تاریخ جامع ادیان - بنیانهای اجتماعی دین مقاالت و کتبی که دز باره فرق دینی و تصوف در ایران چاپ و منتشر شده‌است با تکیه بر تحقیقات میدانی انجام شده و سیله محققان داخلی و خارجی .

نام درس : مردم‌شناسی هنر

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

پیش‌نیاز : مبانی مردم‌شناسی - باستان‌شناسی از دیدگاه انسان‌شناسی

هدف:

از موضوعات مهم مطالعات و پژوهش‌های علمی مردم‌شناسی بررسی و شناخت آفرینش‌های هنری، تکنیک دقیق ساختن اشیاء، تصاویر و نقوش و طرح خطوط هندسی و رنگها (با الهام از طبیعت و مظاهر طبیعی) در صنایع و هنرهای بومی و جوامع سنتی است. از این روآشنانمودن دانشجویان با مرحل تحول و تکامل هنرها بدوی و سبک‌های هنری در ارتباط با عادات و اخلاق اجتماعی- فرهنگی و زندگی اقتصادی و دینی و نقشی که در شکوفائی فرهنگ و تمدن بشری (مادی - غیرمادی) دارند از اهداف دانش مردم‌شناسی است.

سرفصل درس :

تاریخ مختصر هنر در نزد اقوام ابتدائی و متmodern
زمینه‌های اجتماعی دینی، هنر در جوامع گوناگون
مراحل تحول ترسیم و تصویر در فرهنگ‌های مختلف
هنر شعر و موسیقی و مراحل تکامل آن

اهمیت و نقش هنر تزیینی در شعائر مذهبی، ملی و مفاهیم رمزی آن
سمبل‌های در هنرها بومی
تبیین سبک‌های هنری عوام و سبک‌های هنری خواص و تاثیر آین دونسبت بهم

منابع :

دانسته‌ها و ندانسته‌های تاریخ هنر، آندره لورواگوران، ترجمه فرهیخته
شناخت اساطیر ایران، جان هینزلز، ترجمه‌الله آموزگار، احمد تفضلی
توتینیسم، کلردلوی استروس، ترجمه مسعود راد

هنر، دکتر علی شریعتی

جامعه‌شناسی هنر، آریان پور

تاریخ هنر، مبنسن، ترجمه پرویز مرزبان

نام درس : مردم‌شناسی پیش از تاریخ و جوامع ابتدائی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف : مطالعه و شناخت "اجتماعی - فرهنگی" اقوام مختلفی است که در دوران پیش از تاریخ در نقاط مختلف جهان، بویژه ایران می‌زیسته‌اند.

مطالعات "پالاتنولوژی" که از رشته‌های علمی نسبتاً جدیدی در بخش علوم انسانی است و در حال حاضر بطور جدی و گسترده و در اغلب دانشگاه‌های معتبر جهان تدریس می‌شود.
از آنجاکه ایران یکی از کشورهای نادریست که از نظر غنای آثار مربوط به این دوره در جهان در حد استثناء است بدین منظور تدریس این درس برای دانشجویان رشته باستان‌شناسی هم قویاً پیشنهاد می‌شود.

سرفصل درس

- تعاریف

- مسائل انسان‌شناسی و مردم‌شناسی (مطالعه فرهنگ‌مادی و غیرمادی) در دوره‌های مختلف

الف - پارینه سنگی قدیم - پارینه سنگی جدید - میان سنگی دوره‌نوسنگی. (باتکیه برداده‌های باستان‌شناسی ایران)

ب - جوامع ابتدائی و یزگیهای فرهنگی - اجتماعی - اقتصادی آنها.

منابع درس :

- ۱- اسمیت فیلیپ ۱۹۸۶ بررسی دوران دیرینه‌سنگی در ایران - ترجمه عزت‌الله نگهبان پنسیلوانیا
- ۲- بریدود روبرت ۱۳۶۳ انسانهای پیش از تاریخ - ترجمه اسماعیل مینوفرنشر جیران
- ۳- چایلد گودن ۱۳۵۳ انسان خود را می‌سازد - ترجمه احمد کریمی حکاک و محمدعلی اتابئی کتابهای جیبی
- ۴- رید ئیولین ۱۳۶۳ انسان در عصر توحش - ترجمه محمود عنایت، انتشارات هاشمی
- ۵- لورواگوان آندره ۱۳۶۴ دانسته‌ها و دانسته‌های تاریخ هنر - ترجمه نورالدین فرهیخته انتشارات پویش
- ۶- گیرشمن رمان ۱۳۴۹ ایران از آغاز تا اسلام، ترجمه محمدحسین، ترجمه و نشر باستان‌شناسی ایران - ترجمه عیسیٰ بهنام، انتشارات دانشگاه نگاهی به فرهنگ‌های کهن سنگی ایران - مجله باستان‌شناسی و تاریخ سال اول، شماره اول
- ۷- واندنبرگ‌لوئی ۱۳۴۸
- ۸- امیرلو عنایت الله ۱۳۶۵
- ۹- ملک شهمیرزادی ۱۳۶۶ صادق
- ۱۰- جلال الدین رفیع فر ۱۳۶۹ نظری به کتاب دیرینه‌سنگی ایران، مجله باستان‌شناسی و تاریخ سال، شماره ششم - مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۸
- ۱۱- اصغر عسگری، جلال الدین رفیع فر، دهکده‌هوفل، مجله‌نامه علوم اجتماعی سال دوم شماره اول، ۱۳۶۹

نام درس : باستان‌شناسی از دیدگاه انسان‌شناسی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز : ندارد

هدف :

چگونگی بهره‌گیری از داده‌های مردم‌شناختی و مردم‌نگاری، برای روشن کردن مبهمات باستان‌شناختی است.

این درس "آثار باستانی را بر اساس داده‌های مردم‌نگاری که از اقوام مختلف امروزی جمع‌آوری شده است مطالعه و تفسیر می‌کنند، بعلاوه از آشیا، باقیمانده از گذشتگان که بازیافت‌می‌شوند می‌توان اطلاعات قابل توجهی بدست آورد، حتی اگر بصورت پراکنده و منفرد بدست آیند. این آثار قادرند موضوعات و مطالب جالب را در ارتباط با سازندگان خود در اختیار پژوهشگرانی که برای شناخت هر چه بیشتر واقعیت انسان به کاوش پیشینه وریشهای تطور و تحول فرهنگ و تمدن بشر مشغولند قرار دهند.

سrfصل دروس : (۳۶ ساعت)

- ۱- شناخت علم باستان‌شناسی و تاریخچه آن
- ۲- مطالعه تطور و تکامل این علم و رابطه آن با علوم دیگر
- ۳- بحث درباره اینکه بكمك چه علومی می‌توان بررسی مربوط به پیشینه فرهنگی بشر را مورد شناسائی قرارداد.
- ۴- پیدايش حيات و سرگذشت زمين و ظهور انسان
- ۵- مطالعه تغييرات و تحولات محيطي زمين در دوران چهارم زمين شناسی
- ۶- كلياتي درباره تمدن پيش از تاریخ بشرو تقسيمات آن
- ۷- چگونگي تشخيص (بررسی) و نحوه بدست آوردن آثار باستانی (حفاری)
- ۸- چگونگي تعين قدمت و هویت اين آثار
- ۹- طبقه بندی و مقایسه آثار باستانی
- ۱۰- مطالعه تاثير محيط طبیعی بر فرهنگ
- ۱۱- اهمیت مطالعات انسان‌شناسی و کاربرد آن در مسائل باستان‌شناختی
- ۱۲- باستان‌شناسی نوین ( ) و رابطه آن با انسان‌شناسی
- ۱۳- استفاده از علم باستان‌شناسی در زمینه شناخت ارتباط بین فرهنگ‌های مختلف

نام درس : نماد و نشانه شناسی

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

هدف :

مطالعه و شناخت نظامهای نشانه‌ای و نمادی از قبیل : زبان و فرهنگ و انواع شیوه‌های رفتار الگو دار انسان در جریان ارتباط زمینه علم نشانه‌شناسی و سیستم‌های شناختی نمادین را تشکیل می‌دهد که از آن مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی، قوم‌نگاری، فلسفه، نقد ادبی و هنری و زبان‌شناسی بهره می‌گیرند. در این درس اصول کلی و مفاهیم اساسی مربوط به نمادها و نشانه‌ها و نظریه‌های گوناگون در رابطه با نظام نمادها و نشانه‌ها در حد برنامه دوره کارشناسی رشته مردم‌شناسی بررسی و مطالعه می‌شود.

رؤوس مطالب

تعاریف مقدماتی، تاریخچه مطالعات نمادها و نشانه‌های صورت یک زمینه مستقل علمی، نمادها و نشانه‌های زبان و فرهنگ اقوام و گروههای اجتماعی، دیدگاههای سو سورولوی استروس دیدگاههای پیرس، دیدگاههای بارت و دریدا، دیدگاهها بنوینست. مفاهیم نحوه معناشناصی و پرآگماتیک در نشانه‌شناسی، نشانه‌شناسی از دیدگاه ساختارگرایان نظامهای دلالت، مکاتب روانکاوی فروید و لakan، ذهنیت و نشانه‌شناسی مکاتب مابعد ساختارگرا، نشانه‌ها و اسطوره‌ها، انواع کدها.

منابع:

۱- رولان بارت (مترجم : مجید محمدی) عناصر نشانه‌شناسی، انتشارات بین‌المللی ۱۳۷۰

۲- بابک احمدی

نام درس : انسان شناسی و فرهنگ قاره‌های (آسیا- آفریقا- آمریکا- اقیانوسیه)

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

پیشنباز : مبانی مردم شناسی

هدف :

شناخت و بررسی فرهنگ و تاریخ تمدن مردم قاره‌های مختلف از دیدگاه مردم شناختی .

باتاکید بر جوامع مسلمان

سرفصل درس

۱- تعاریف

۲- سابقه تاریخی مطالعات مردم شناسی در قاره‌ها

۳- اقوام و فرهنگ‌های مختلف و نقش مردم شناسی در شناخت ویژگیهای فرهنگی

۴- عوامل تغییر فرهنگی و شاخصهای فرهنگی قاره

۵- زمینه‌های تئوریک در مطالعات مردم شناسی قاره‌ها

۶- مطالعه زمینه‌ها (خویشاوندی - باورها - اعتقادات - زبان - اقتصاد و تکنولوژی)

نام درس : زبان‌شناسی از دیدگاه انسان‌شناسی

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

هدف :

آشنا کردن دانشجویان با ساختمان زبان، نحوه جمع آوری گویشها و تفاوت های دستوری
بعنوان ویژگی ، فرهنگی در جوامع سنتی .

سرفصل دروس :

تعريف زبان و زبان‌شناسی ، بحث درباره دستگاههای گفتاری و چگونگی پیدایش زبان ،
خط و انواع آن ، چگونگی پیدایش خط و انواع آن ، بحث درباره دستگاههای گفتاری ، زبانهای
نشانهای در جوامع ابتدائی و سنتی ، نحوه جمع آوری گویشهای محلی و .....

منابع :

تاریخ زبان ، دکتر خانلری ، زبان‌شناسی چیست ، از آگلین سوزت هیدن ، ترجمه فارسی ،
زبان ، زبان‌شناسی ، هال را بر ، ترجمه فارسی

زمینه‌ها و شیوه‌های همیاری در جوامع شهری و روستائی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز:

هدف: نمونه‌هایی از همیاری و همکاری در جوامع شهری و روستائی و شهری ایران وجود دارد که از گذشته و بر مبنای خصوصیات هر منطقه پدید آمده و متحول گردیده است. شیوه‌های موجود در جامعه ایران جدا از جریان نهضت رسمی تعاون در جهان به حیات خود داده و متأسفانه تشکیل تعاونیهای رسمی در ایران بدون توجه به زمینه‌ها و شیوه‌های مزبور صورت گرفته است شناخت نمونه‌های مزبور جهت استفاده از آنان در پی‌ریزی نهضت جدید تعاون در ایران

ضروری به نظر میرسد.

سrfصل دروس: (۵۱ ساعت)

۱- کلیات، ساقه همکاری سنتی بطور کلی

۲- ساقه همکاری و تعاون در اسلام و ایران

۳- شیوه‌های همیاری در جوامع سنتی ایران و جهان

۴- همیاری کاربرد و تغییرات حاصله از آن در کشورهای مختلف جهان

۵- همیاری در زمینه مسائل اقتصادی

۶- همیاری در زمینه دامداری و دامپروری (چوپان علوفه) همیاری در زمینه مربوط به کاشت و برداشت

زراعی (آبیاری) همیاری در زمینه استفاده از اراضی و بکار رچه کردن اراضی، همیاری در زمینه استفاده از وسائل کشاورزی

۷- نقش نظام زمین داری در پیدایش واحدهای کشت جمعی (بنه، صحراء، حراثه و....)

۸- شرایط اجتماعی، اقتصادی و طبیعی واحدهای بهره‌برداری گروهی

۹- تقسیم زمین (اصلاحات ارضی) و نقش آن در کاهش یا افزایش همیاریها

- ۱۰- واحدهای کشت گروهی به شیوه سنتی بعد از اصلاحات ارضی
- ۱۱- تجربیات ایران در زمینه ترویج واحدهای کشت گروهی سنتی بعد از اصلاحات ارضی
- ۱۲- نیازهای فعلی جامعه روستائی ایران در رابطه با همیاری
- ۱۳- همیاری و کارکرد آن در جامعه روستائی ایران در حال حاضر
- ۱۴- زمینه‌های همیاری و همکاری در جوامع شهری.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ و آموزش عالی

برگزاری

تاریخ ۱۲۲۲/۱۱/۲۲

شماره ۲۲/۲۶۴۹

پیوست

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(اصوبات جلسات ۱۹۱ و ۱۹۲ مورخ ۱۵/۲۵/۱۲۲۲ و ۱۱/۹/۱۲۲۲)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگریدهی برنامه‌های آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضرور و ادغام شاخمهای ببعضی از رشته‌های تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد ماین اوصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن اوصوبات قبلی لغو می‌گردد.

۱- دوره‌های کاردانی حداقل ۶۲ و حداکثر ۲۲ واحد

۲- دوره‌های کارشناسی حداقل ۱۳۵ واحد و حداکثر ۱۲۵ واحد (برای رشته‌های مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۵ واحد)

۳- دوره‌های کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۲۰ واحد

۴- دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۲۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۵ واحد اختصاص به پایان نامه دارد).

۵- دوره‌های کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دوره‌های دکتری Ph. D. حداقل ۲۲ و حداکثر ۵۵ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۵ واحد می‌تواند اختصاص به رساله داشته باشد).

دراینصورت:

الف: گروههای برنامه ریزی مزبور، اندکایی برنامه‌های مصوب رشته‌های مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدهای را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدهای برنامه‌های جدیدبرای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۲۲۲-۱۲۲۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبلاً از ۱۲۲۲ تاکنون می‌توانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، دراین صورت تطبیق واحدهای دروس با برنامه‌های جدید حسب مورد برگزده شورای آموزشی گروه یا که به تحمیلات تک رایی موسسه ذی مختار است.

رأی صاره جلسات ۱۹۱ و ۱۹۲ - رئیس عالی برنامه ریزی درخصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برخاسته اجرا گذاشده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی کلپایکانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

روزنشت: معافونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معافونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

۲۱۹

۳. سید محمد کاظم نائینی

دیپلم شورای عالی برنامه ریزی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بیانی

تاریخ ۱۴۷۴/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۲۶۶۳

دستور العمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۲۲/۱۱/۲۲

- ۱- گروههای برنامه ریزی موظفند حداقل طرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خودرا بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند برآمده سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی موسسه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:

  - ۱- واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرازده باشند.
  - ۲- برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدهای دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۵ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳- آن دسته از دانشجویانی که در شمول بند ۲-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرازده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمیاب و واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرازند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرازده شده قبلی دانشجو، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سهایی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجو و آن نیسازاً قبل "گذرازده است، برآمدهای تعداد واحد گذرازده شده ازوی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذرازدن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذرازدن در سهایی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرازده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تعدادی در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی فنی پژوهشی و کارشناسی ارشد پذیرفته گذرازدن کایه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۲۲/۴/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

صدر: جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۲۲/۱۱/۲۲ در بورد دستور العمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد حسین پاهاشمی کلیه‌دار کارشناسی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت وحدت رم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و
میباشد و حترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس سازمان دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری اسلامی.

سید محمد کاظم نایابی

دست ای عالی برنامه ریزی